

Catalunya Cristiana

f /catalunyacristiana

📍 catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

🌐 @catalunyacristiana.bsky.social

📺 @catorcristiana

📺 catalunya cristiana

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

El relat d'un pelegrí en recerca

L'escriptor Javier Cercas narra a "El loco de Dios en el fin del mundo" el seu viatge a les "cuines" del Vaticà i a Mongòlia

P 24-29

El papa Francesc amb Javier Cercas a l'audiència als artistes que es va fer a la Capella Sixtina el 23 de juny del 2023.

VIDA ECLESIAL

Relleu episcopal al bisbat d'Urgell

Bisbat d'Urgell

P 18-19

EN PRIMER PLA

Castel Gandolfo recorda el bombardeig aliat del 1944

© Governatorato SCV - Direzione del Museo

P 8-11

SUMARI

15 JUNY 2025

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Reportatge	24
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Societat	38
Cultura	40
Agenda	46
Des del carrer	47

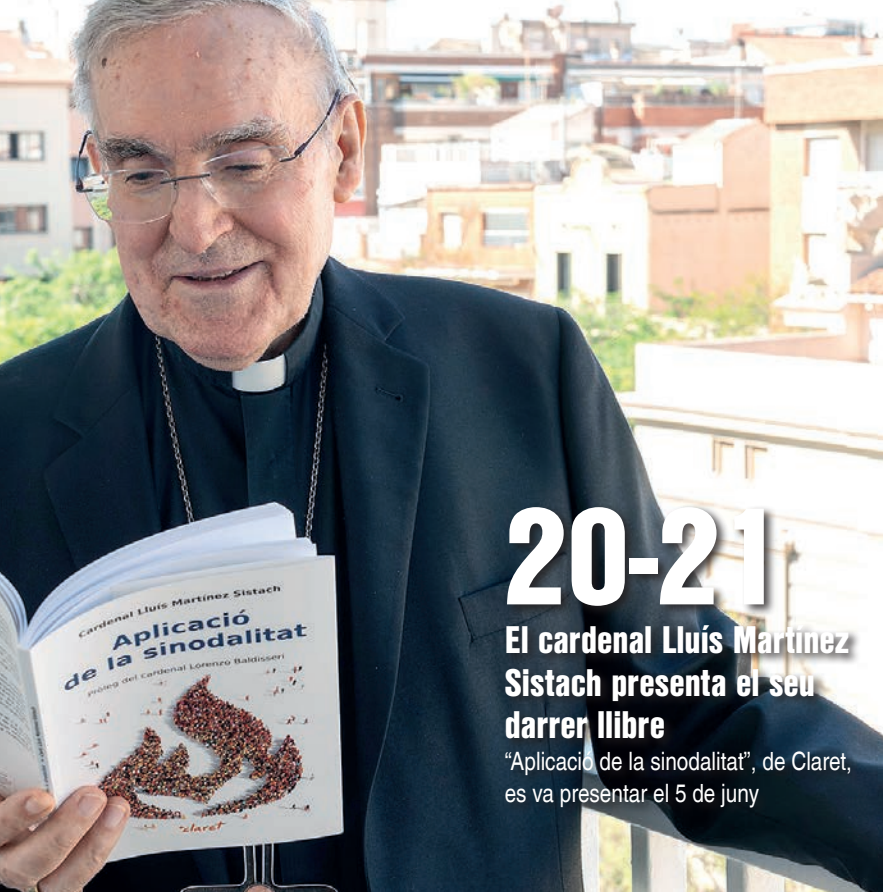

22

Tres nous diaques a l'arxidiòcesi de Barcelona

Ordenació de Miquel Borràs, Luvin Fernández i José María Viaño

20-21

El cardenal Lluís Martínez Sistach presenta el seu darrer llibre

“Aplicació de la sinodalitat”, de Claret, es va presentar el 5 de juny

38-39

La Fundació OSAS, “expressió concreta de l’amor”

El cardenal Joan Josep Omella va beneir i inaugurar el nou Espai Francesc Torrebada

40

La història de Catalunya a través de la mirada dels caputxins

Fra Valentí Serra de Manresa presenta el llibre “Quatre segles de vida caputxina, 1578-1968”

EDITORIAL

Lideratge moral

Al llibre *El loco de Dios en el fin del mundo*, l'escriptor Javier Cercas es pregunta per què els missatges del papa Francesc que solen copar les portades dels mitjans de comunicació tenen a veure més amb la vessant política que amb la religiosa. Un exemple concret el va viure el mateix Javier Cercas acompanyant Francesc en el seu viatge apostòlic a Mongòlia, el 2023, quan en clau informativa la tasca de l'Església al petit país asiàtic va quedar eclipsada per les relacions diplomàtiques amb la gegantina Xina.

Sobre aquesta qüestió, que Cercas planteja a nombroses personalitats del Vaticà, el jesuïta i director de *La Civiltà Cattolica*, Antonio Spadaro, respon que el Papa “és un líder religiós, no un líder polític, si bé el seu lideratge té una dimensió política” i que “és un fet que ara mateix el Papa sembla l'única figura internacional amb un impacte moral”.

Les primeres paraules de Lleó XIV van ser un missatge de pau al món, acompanyat de gestos concrets, com l'ofertament del Vaticà per acollir un diàleg entre Ucraïna i Rússia. O la conversa telefònica entre Lleó XIV i Vladímir Putin, el 4 de juny, amb la petició al president rus perquè faci un gest que afavoreixi la pau.

Una altra resposta concreta a la guerra, en aquest cas més lluny en el temps, va ser l'any 1944, quan Castel Gandolfo, la tradicional residència d'estiu del Papa, va acollir uns 12.000 refugiats que el 10 de febrer del mateix any van patir un terrible bombardeig aliat. L'exposició *Castel Gandolfo 1944*, que Lleó XIV va recórrer el dia de l'Ascensió en la visita privada a la vil·la pontificia, ho testimonia.

Deia Joan XXIII que res d'allò que passa als homes no ens pot resultar aliè. El món convuls que vivim demana lideratges morals que avui dia pocs poden exercir amb la credibilitat amb què ho fa el Sant Pare.

FE D'ERRORS

En l'editorial del número passat, afirmàvem que el papa Francesc, abans de morir, va signar la declaració de Gaudí com a servent de Déu, quan, en realitat, ens volíem referir a la seva declaració com a venerable

.....

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (48 NÚMEROS)

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

Únic pagament per any

Dos pagaments semestral

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN	ENTITAT	OFICINA	DC	COMPTE	DATA (DD/MM/AA)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià

(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular _____

La setmana a les Xarxes

PILAR EYRE ✕

@pilareyre

05/06/2025

Periodista

Gràcies, amics de Càritas Barcelona, perquè m'heu fet creure de nou, no en Déu (això ho tinc de fàbrica) sinó en els éssers humans. Quina gran feina que feu! Tant de bo tothom se n'adonés!

RAMON BASSAS ✕

@ramonbassas

02/06/2025

Director general d'Afers Religiosos
Content d'haver assistit al lliurament del 57è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes al gran savi i amic —entossudit en la inculcuració moderna del cristianisme i en el prestigi de la llengua— Pere Lluís Font. Un reconeixement d'Òmnium Cultural a la seva impecable trajectòria

SANTI VEDRÍ ✕

@santivedri

02/06/2025

Comunicació Dominics

“El periodisme ha de ser honest, imparcial, equilibrat i sobretot ha de respectar, per damunt de tot, la veritat.” Matías Prats recull el premi Bravo 2024 de la Conferència Episcopal Espanyola

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

FRANCESC CIMA, EL MOSSÈN QUE CONVIVIA AMB ELS JOVES

Es prepara un doble homenatge a Francesc Cima, carismàtic sacerdot que va animar la pastoral juvenil els anys 80 i 90. Va comprar una casa a Gisclareny (Berguedà) i la va donar a l'Església perquè s'hi acollissin trobades de fe i convivència. Coincidint amb el 25è aniversari de la seva mort, se celebra una missa el 17 de juny a les 20 h a la catedral del Sant Esperit de Terrassa i una trobada el 27 de setembre a Gisclareny.

Judit Malgosa, membre del Patronat de la Fundació Casal del Roser, explicava el 3 de juny que

mossèn Cima “era molt proper als joves, als nens i als pobres, com si fos un antecessor del papa Francesc i de Lleó XIV, sempre a punt per ajudar les persones, amb una espontaneïtat que li sortia del cor i amb la qual ensenyava a pregar sense filtres”. En una entrevista al programa *Sense distància*, Judit Malgosa comentava que ara “s'intenta que la casa serveixi per aconseguir un fruit espiritual”. Més informació a fundaciogisclareny@gmail.com i al compte d'Instagram @amics.demossencima.

Zoom **MACIÀ GRAU**

Càritas Polònia

El 4 de juny a la tarda, el papa Lleó XIV i el president de Rússia, Vladímir Putin, van mantenir una conversa telefònica per abordar qüestions com la situació humanitària a Ucraïna i la “necessitat de facilitar l'ajuda allà on sigui necessari”. Durant la trucada, que va tenir lloc tres dies després de l'atac amb drons contra bases aèries russes, el Pontífex va demanar a Putin que fes “un gest per afavorir la pau” i li va recordar “la importància del diàleg per buscar solucions al conflicte”.

L'efemèride **JOAN PALLARÈS-PERSONAT**

17 de juny del 1966

Celebració jubilar al temple del Tibidabo dels 200 anys de la festa del Sagrat Cor de Jesús

La sal de la terra

L'estiu: oportunitat o miratge per als infants?

MARIA JOSÉ RUBIO
Responsable de comunicació
de la Fundació Comtal

L'estiu és per a molts infants temps de llibertat, jocs i descobertes. No obstant, a Catalunya aquesta realitat no és compartida per tothom. Amb el tancament de les escoles, molts infants es troben sense accés a espais educatius, d'oci i de suport essencials.

Quan arriba l'estiu, el que hauria de ser un període de creixement i aprenentatge esdevé una època marcada per les desigualtats i la pèrdua d'oportunitats. Segons l'Observatori de la Infància, aproximadament el 20% dels nens i nenes no tenen accés a activitats educatives i lúdiques durant aquesta temporada. Aquesta situació agreuja les diferències educatives i socials, especialment en comunitats ja vulnerables.

El lleure educatiu és una eina fo-

Cal garantir que totes les beques d'estiu arribin al 100% de les famílies que ho necessiten

ramental per al desenvolupament integral dels infants. Casals, colònies i activitats comunitàries fomenten l'autonomia, les habilitats socials i el vincle amb l'entorn. Són espais on els infants poden créixer de manera segura i significativa, evitant situacions de soledat i inactivitat quan les escoles tanquen.

L'estiu també posa de manifest un problema estructural greu: la pobresa infantil. Durant el curs escolar, molts infants tenen garantida una alimentació adequada gràcies als menjadors escolars, però quan arriben les vacances, moltes famílies es troben sense recursos per cobrir aquestes necessitats bàsiques.

Des del tercer sector, fa anys que es treballa per fer front a aquesta situació. Projectes com el Casal

d'Estiu Tria, de la Fundació Comtal, donen una resposta completa: combinen activitats lúdiques i educatives amb un entorn acollidor, suport emocional i àpats saludables per a 100 infants i joves durant l'estiu.

Tothom hauria de poder gaudir del dret a divertir-se, aprendre i menjar bé quan les escoles tanquen. Fer-ho possible no és una qüestió tècnica, sinó de voluntat política i social. Cal que les institucions s'hi impliquin garantint que totes les beques d'estiu arribin al 100% de les famílies que ho necessiten i donin suport estable i recursos a les entitats socioeducatives que fan aquesta feina dia rere dia.

Fem que l'estiu sigui una oportunitat real per créixer i gaudir —i no un miratge— per a la infància. ■

Notes miscel·lànies sobre el Seminari Conciliar de Barcelona

Marc Esteve, el primer rector del Seminari Conciliar de Barcelona

DANIEL GIL SOLÉS
Coordinador tècnic de la
Biblioteca Pública Episcopal
del Seminari de Barcelona

Poques notícies tenim de mossèn Marc Esteve, qui fou el primer rector del Seminari Conciliar de Barcelona, en el seu emplaçament originari del Convent de Montalegre. Se sap, per exemple, que fou nomenat rector pel llavors bisbe de Barcelona Joan Dimes Loris, a partir d'una acta emesa el 19 de novembre del 1593, i que a més decretava la creació del propi Seminari. Esteve, al seu torn, després del seu nomenament, va nomenar els seus propis procuradors: Sebastià Garan,

Se sap que fou nomenat rector pel bisbe de Barcelona Joan Dimes Loris

Joan B. Matas i Miquel Cornet. Els tres van rebre l'encàrrec d'Esteve de prendre possessió de les antigues propietats de la comunitat de monges, que havien ocupat fins llavors el monestir de les Canonesses de Santa Maria de Montalegre. Aquest encàrrec s'executà l'endemà, 20 de novembre del 1593, quan el rector Esteve "cerró y abrió las puertas del Convento en señal de que tomaba posesión del mismo en calidad de primer Rector", segons podem llegir a la pàgina 19 de les *Efemérides para la histo-*

ria del Seminario conciliar de Barcelona de Codina i Alabart.

Es mantingué en el càrrec de rector fins al 1597, quan fou substituït per Cristòfor Nogués. Esteve, doncs, no pogué actuar com a rector en la inauguració oficial del Seminari, que tingué lloc el 13 de setembre del 1598. El Seminari de Barcelona fou el quart que s'instaurà a Catalunya després dels decrets establerts pel Concili de Trento, després dels de Tarragona (1568-72), Girona (1589) i la Seu d'Urgell (1592). ■

Els contemplatius ens ensenyen que la pregària personal i comunitària és un veritable tresor

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Arquebisbe de Barcelona

Avui, solemnitat de la Santíssima Trinitat, celebrem la Jornada *Pro Orantibus*. En aquest dia l'Església recorda amb afecte totes aquelles persones la vocació de les quals és la vida contemplativa. Són fars que il·luminen el camí dels homes i dones del nostre temps amb la llum de Crist (cf. *Vultum Dei quaerere*, 36).

Amb motiu d'aquesta Jornada, voldria compartir amb vosaltres una anècdota sobre sant Antoni Abat (segles III i IV), un dels pares del desert més coneguts. Expliquen que sant Antoni va passar una època en què se sentia envaït pel desànim. Un dia, desesperat, es va adreçar a Déu i li va demanar ajuda. Just davant seu hi havia un monjo assegut que treballava trenant cordes. El monjo, de tant en tant, interrompia la seva feina i resava amb fe. Aleshores, sant Antoni va sentir la veu d'un àngel que li deia: "Prega i treballa i et salvaràs."

Un oasi de pau i pregària

El sant va comprendre el consell i va recuperar la pau i l'alegria. Aquesta història ens recorda la importància d'unir vida i pregària. Així ho subratlla el lema de la Jornada *Pro Orantibus* d'enguany: "Pregar amb fe, viure amb esperança." És el que intenten viure els seguidors de sant Benet amb el famós *ora et labora*.

Els contemplatius ens ensenyen que la pregària personal i comunitària és un veritable tresor. La pregària ens connecta amb Déu Pare, font de vida, ens ajuda a tractar Jesús com un amic que no falla mai i obre el nostre cor a l'acció de l'Esperit Sant. Prenem Jesús com a model. Ell sempre es retirava en algun lloc solitari per trobar-se amb el seu Pare (cf. Lc 5,16).

Les persones cridades per Déu a la vida contemplativa, amb el seu testimoni de vida senzilla i entregada, ens mostren que trobarem la salvació i el sentit de la nostra existència en les petites coses de cada dia. La nostra vida serà bonica si ens donem als altres, si els servim amb alegria, si fem les coses ordinàries d'una manera extraordinària. El cel serà una

font de sorpreses. Veurem de manera impressionant la fidelitat i l'amor dels senzills.

Els nostres germans contemplatius són també un testimoni d'esperança. Des del silenci i soledat, ajuden a construir el Regne de Déu i posen tota la seva confiança en Crist. Ell és la nostra esperança (cf. 1Tm 1,1).

Les comunitats contemplatives són un oasi de pau i espiritualitat enmig del món. Són una font de gràcia per a tota l'Església. Els monestirs són escoles de pregària on aquells que cerquen Déu en el silenci poden trobar-se amb Ell. Us animo a viure aquesta experiència en algun monestir proper passant alguns dies a les seves hostatgeries.

Benvolguts germans i germanes, donem gràcies al Senyor pel do de la vocació a la vida contemplativa. Preguem per tots aquells que viuen i preguen als monestirs dels nostres pobles i ciutats. Que siguin signe d'esperança, que continuïn pregant per les necessitats del món, que preguin per la comunió en el si de l'Església i que ens ajudin a trobar Déu en la vida de cada dia. ■

“Castel Gandolfo 1944”
recorda el bombardeig aliat
a la vil·la pontifícia

LA PAU TAMBÉ ES CONSTRUEIX AMB MEMÒRIA

FRA BERNAT FOLCRÀ

Castel Gandolfo

Sens dubte, el tema al qual ha fet més al·lusió el papa Lleó XIV des del moment en què el món el va conèixer va ser el de la pau. En la seva primera trobada amb els periodistes a l'aula Pau VI, la seva crida va ser a promoure una forma diferent de comunicar, encarnant la benaurança “feliços els que treballen per la pau” (Mt 5,9). No ha de revestir-se de paraules agressives. La pau comença en cadascun de nosaltres: en la forma amb què mirem i escoltem els altres, parlem dels altres i, en aquest sentit, la manera amb què comuniquem és d'importància fonamental. Hem de dir “no” a la guerra de paraules i imatges, hem de rebutjar el paradigma de la guerra.

El municipi de Castel Gandolfo es troba aproximadament a una hora del centre de Roma. És ben conegut per haver estat la residència d'estiu dels Papes al llarg del temps. Avui, des que el papa Francesc va decidir renunciar a les vacances per dedicar-les als viatges apostòlics, els Museus Vaticans l'han obert a la visita del públic. I, més que un museu de la història dels Papes, és tot un monument al missatge actual de la pau de Lleó XIV.

Es tracta de l'exposició *Castel Gandolfo 1944*, una mostra de fotografies, filmacions històriques i objectes d'època, que recorda el bombardeig aliat que, el 10 de febrer del 1944, va arribar a aquesta

L'objectiu és commemorar
les víctimes d'aquell
tràgic episodi bèl·lic i
retre homenatge a la tasca
extraordinària d'acollida,
assistència i cura del
personal vaticà

*L'exposició mostra fotografies,
filmacions històriques i objectes
de l'època.*

vil·la pontificia i que va causar més de cinc-centes víctimes entre els refugiats que acollia. De fet, el papa Lleó XIV el 29 de maig passat va visitar Castel Gandolfo. Va ser al Criptopòrtic, les restes arqueològiques de la sala d'audiències de l'emperador Domicià, on va tenir l'oportunitat de recordar les accions valentes del papa Pius XII, que el 1944 va donar refugi a més de 12.000 persones després del bombardeig de la regió de Castelli Romani durant la Segona Guerra Mundial.

L'objectiu és commemorar les víctimes d'aquell tràgic episodi bèl·lic i, alhora, retre homenatge a la tasca extraordinària d'acollida, assistència i cura prestada pel personal vaticà als milers de desplaçats que, des del 25 de gener del 1944, van omplir els espais de la Santa Seu a Castel Gandolfo. El patrimoni documental és impressionant i mostra la vida quotidiana dels refugiats, instal·lats per tot arreu: a les cambres, sales, escales, jardins o entre les ruïnes arquitectòniques.

LA CRONOLOGIA

El 10 de juliol del 1943 el president dels Estats Units, Franklin Delano Roosevelt, va enviar un missatge al papa Pius XII on li anunciava el desembarcament imminent de les tropes aliades a Sicília. En el missatge assegurava que "en la mesura del possible" mirarien d'evitar danys a esglésies i institucions religioses i que respectarien la neutralitat del Vaticà. La forta presència alemanya a Roma i els voltants, però, va fer

inevitables els atacs aliats sobre la ciutat i els pobles propers, malgrat la declaració unilateral del Govern italià de Roma com a "ciutat oberta" el 14 d'agost del 1943.

L'estiu del 1943 es van registrar els primers bombardejos aliats sobre Roma. L'obertura d'un nou front de guerra, després del desembarcament angloamericà a Anzio (22 de gener del 1944), va portar destrucció i mort als pobles dels Castells Romans, que van ser durament bombardejats. La població civil, amb l'esperança de trobar un lloc de pau, va buscar refugi a les vil·les pontificies, que van obrir portes el 25 de gener del 1944 de mans del director Emilio Bonomelli.

A principis de febrer, els refugiats en territori pontifici o al voltant (la vil·la d'estiu de Propaganda Fide) superaven els 12.000. Els residents de Castel Gandolfo van ser allotjats al palau apostòlic, els d'Albano a la vil·la de Propaganda, i uns quants milers més es van concentrar en barris improvisats i campaments dins dels jardins.

Neix una improvisada "ciutat de refugiats" que requereix atenció. A la planta baixa de la vil·la de Propaganda s'instal·la una infermeria femenina, al palau Barberini —on es va traslladar l'hospital d'Albano amb les monges i tot el personal d'assistència—, una infermeria masculina, i al palau apostòlic, una sala de maternitat.

Per mantenir l'ordre dins d'una multitud heterogènia, a més de la Guàrdia Palatina, s'estableix un cos especial d'uns cinquanta guàrdies

(seleccionats entre exoficials i militars desertors) que porten uniforme improvisat amb insignes de colors pontificis.

Una comissió de ciutadans, ubicada al pavelló del Belvedere, col·labora amb el director per organitzar la higiene, la distribució d'aliments i el registre dels refugiats. Es creen serveis de repartiment de sopes, pa, carns i patates; una altra comissió es dedica a l'assistència dels més pobres.

Conductors del Vaticà viatgen gairebé cada dia a Roma i altres localitats per proveir-se. A més d'hommes i dones, vaques i bous, cavalls i mules, ovelles i porcs, gallines i conills ocupen els espais disponibles al costat dels seus amos. Fins i tot els arxius del Registre Civil i del Cens d'Albano hi troben refugi.

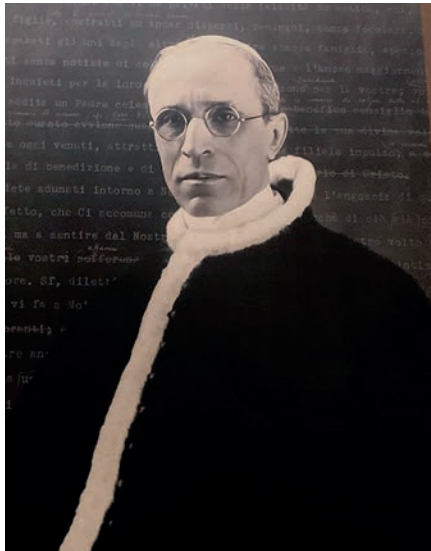
ELS BOMBARDEJOS

El 10 de febrer, entre les 9.00 i les 10.00 del matí, 38 avions aliats de quatre motors van llançar 432 bombes sobre Albano, amb un total de gairebé 98 tones d'explosius. Algunes (almenys 27) van caure fora de l'objectiu i van tocar la vil·la d'estiu de Propaganda Fide i el parc que l'envolta. L'edifici era ple de refugiats que es pensaven que estaven segurs. La devastació va ser evident per als socorristes. El nombre oficial de morts mai no es va comptabilitzar amb certesa, però es calcula que almenys va haver-hi cinc-centes víctimes.

La forta presència alemanya als Castells Romans va concentrar allà les accions militars aliades. Malgrat les promeses de respectar la neutralitat de les propietats extraterritorials del Vaticà, diferents pobles de la regió van ser objecte de bombardejos intensos entre el gener i el febrer del 1944. Albano va ser atacada l'1 de febrer, causant gairebé cent morts, inclòs el convent de les clarisses als límits de les vil·les pontificies. Ni tan sols aquestes religioses, dedicades a la humilitat i a la pregària, van poder escapar dels horrors de la guerra. L'endemà, Marino va ser bombardejada amb més de cent-cinquanta víctimes, seguit d'un altre atac sobre Albano amb vint morts. Per primer cop, algunes bombes van caure dins de les vil·les pontificies. Entre el 3 i 9 de febrer van ser atacades Cister-

El bombardeig més greu va tenir lloc el 10 de febrer.

Pius XII, un home sensible a la problemàtica dels desplaçats.

na, Velletri, Lanuvio, Campoleone, Albano, Marino, Frascati i Genzano. El 10 de febrer, Albano va patir un altre bombardeig devastador que va afectar directament les vil·les pontificies.

El tràgic i letal bombardeig del 10 de febrer fa indispensable l'evacuació gradual dels refugiats des de les vil·les pontificies cap a Roma i altres municipis del Laci, l'Úmbria i Les Marques. Un servei de transport, organitzat per la futura Pontifícia Comissió d'Assistència (PCA) dirigida per monsenyor Ferdinando Baldelli, surt de la vil·la Barberini. Malgrat la relativa calma dels mesos de març i abril, encara queden prop de 5.000 refugiats dins del territori vaticà.

LA CARITAT DEL PAPA PIUS XII

Pius XII, que des de l'inici de la guerra no havia passat els mesos d'estiu a la vil·la pontificia de Castel Gandolfo, amb un acte de sincera caritat paterna, va obrir el palau i les seves dependències a les moltes persones que, a causa de la guerra, es van veure obligades a abandonar casa seva amenaçada, envaïda o destruïda.

Des de principis de febrer, més de vuit mil persones van trobar refugi en el territori papal, acollides amb sol·licitud pels responsables locals. Posteriorment, el nombre de refugiats va superar els quinze mil, incloent-hi dones i nens, a causa del desplaçament total de la població d'Albano.

Els refugiats es van instal·lar en tots els racons disponibles: jardins, passadissos, criptes, hivernacles i,

fins i tot, dins del palau, ocupant la gran escala, les sales reservades per a dignataris, el saló de la Guàrdia Suïssa, la sala de Napoleó, les aules de l'antiga cambra secreta, la sala del Tron i del Consistori, deixant només passadissos estrets lliures. Famílies senceres es van acomodar entre les parets, fent servir mobles dispersos i qualsevol objecte disponible.

Durant els dies anteriors, el territori de la vil·la pontificia va patir tres atacs aeris, que van causar danys i víctimes. El més greu va passar el matí del 10 de febrer, quan diverses bombes van caure sobre propietats de la Santa Seu, incloent-hi el Col·legi de Propaganda Fide, que acollia moltes famílies sense llar. La part del col·legi construïda en zona extraterritorial va ser completament destruïda i va causar nombroses víctimes.

El Papa va ordenar que des de la Ciutat del Vaticà s'enviessin tots els auxilis possibles als afectats. Membres de la Guàrdia Palatina i bombers van anar al lloc amb medicines i eines. A més, la Santa Seu va expressar la seva deploració davant les autoritats competents per la violació de la immunitat del territori.

Pius XII, qui més tard redactaria la constitució apostòlica *Exsul familia* el 1952, sempre va mostrar una atenció especial al fenomen dels desplaçats i migrants. El 12 de març del 1944, el Pontífex va pronunciar un discurs davant dels refugiats de guerra a Roma i els habitants de la ciutat aplegats a la plaça de Sant Pere. Es conserva la gravació original del discurs.

Durant aquests mesos de guerra, van néixer al palau quaranta nens. En honor al Papa, molts van ser anome-

Malgrat les promeses de respectar la neutralitat de les propietats extraterritorials del Vaticà, diferents pobles de la regió van ser objecte de bombardejos intensos

Pius XII va obrir la vil·la i les seves dependències a les moltes persones que es van veure obligades a abandonar casa seva amenaçada, envaïda o destruïda

nats Pius o Eugeni. Entre les fotografies, destaquen algunes de les mares a la sala de maternitat i els bessons Zevini, Pius Eugeni i Eugeni Pius, nascuts l'1 de març del 1944.

Fa 80 anys, el 1944, les vil·les pontificies van acollir milers de refugiats que fugien dels bombardejos. Avui, una exposició al palau papal honora aquesta història de dolor i esperança: "On hi ha Pere, allà hi ha l'Església; on hi ha l'Església, allà no hi ha mort, sinó vida eterna" (sant Ambrós, *In psalmus XL*, 30). ■

Estances com aquesta estaven completament plenes amb els refugiats que fugien dels bombardejos

**JOSEP MIRÓ
I ARDÈVOL**
President d'e-Cristians

Trobà en el pensament de Tomàs d'Aquino una arquitectura intel·lectual capaç d'enfrontar els grans reptes morals del present

Alasdair MacIntyre: el darrer mestre de la virtut (1929–2025)

El 21 de maig passat es va apagar, a l'edat de 96 anys, Alasdair MacIntyre, un dels filòsofs morals més influents del segle XX i inicis del XXI. La seva mort representa una pèrdua immensa per al món acadèmic i per a tots aquells que s'interroguen, amb serietat i profunditat, sobre la crisi moral del nostre temps. Amb ell desapareix una veu inconfusible, però el seu pensament perdura com una guia clara i rigorosa d'una ètica amb fonaments sòlids.

Nascut a Glasgow l'any 1929, el seu recorregut intel·lectual fou marcat per una recerca incansable de la veritat, sovint en diàleg —i conflicte— amb les grans tradicions del pensament occidental. Dels seus primers intents de conciliar el marxisme amb el cristianisme, passant per una etapa d'escepticisme radical, MacIntyre arribà finalment a una revaluació profunda de la filosofia moral moderna que el conduí al redescobriments de la tradició aristotèlic-tomista.

Aquest gir es concretà magistralment a *After Virtue* (1981) (*Tras la Virtud*), obra que el consagrà com a referent mundial. Hi denuncia la fallida del projecte moral de la Il·lustració, incapaç de fonamentar una ètica racional i coherent un cop desconnectada de qualsevol fi últim o *telos*. Davant l'emotivisme dominant, MacIntyre reivindicà una ètica de la

virtut arrelada en la comunitat i en les pràctiques socials que configuren el caràcter moral dels individus.

La seva conversió al catolicisme el 1983 no fou un mer retorn espiritual, sinó una afirmació filosòfica: trobà en el pensament de Tomàs d'Aquino una arquitectura intel·lectual capaç d'enfrontar els grans reptes morals del present. Obres posteriors com *Tres versiones rivales de la ética* (1990) o *Dependent Rational Animals* (1999) (*Animales Racionales dependientes*), el primer, per insòlit que sembli, abordatge filosòfic de la dependència humana ampliaren aquesta proposta, posant en relleu la vulnerabilitat humana i la necessitat d'una vida viscuda en interdependència, compassió i humilitat.

Per a MacIntyre, la moral no pot ser una construcció abstracta i descontextualitzada: només dins d'una tradició narrativa i en diàleg crític amb altres tradicions podem trobar respostes raonades als dilemes contemporanis. El seu llegat és, doncs, una crida a recuperar el sentit profund de la vida virtuosa, de la comunitat i de la transcendència. Amb la seva mort, el món perd un pensador d'excepció, però el seu pensament continua encenent llum enmig de la confusió moral del nostre temps. Potser ara el món editorial en català repararà l'escàndol i vergonya de no haver editat ni una sola de les seves obres. ■

El bany.

Hi ha banys i banys. Les col·leccions de Roca compten amb un disseny únic i la tecnologia més avançada per oferir solucions sostenibles i de qualitat, garantint la millor experiència en l'espai de bany.

Col·lecció TURA dissenyada per Andreu Carulla.

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana el papa Lleó visita Castel Gandolfo, recollim el relleu episcopal a la Seu d'Urgell, conversem amb el cardenal Lluís Martínez Sistach i expliquem que Barcelona compta amb tres nous diaques

© Vatican Media

El bisbe Josep-Lluís Serrano Pentinat saludant el papa Lleó XIV després de la missa d'inici de ministeri petrí, el 18 de maig, al Vaticà. El 31 de maig, amb l'acceptació de la renúncia de Joan-Enric Vives per part del Papa, Serrano Pentinat es va convertir en el bisbe titular d'Urgell i copríncep d'Andorra.

Es tracta del palau on Francesc no va estiuejar mai

Lleó XIV visita Castel Gandolfo

© Vatican Media

El papa Lleó, durant la visita a les Vil·les Pontificies.

ÁNGELES CONDE

Ciutat del Vaticà

En aquestes setmanes de pontificat de Lleó XIV hem pogut comprovar que també li agrada escapar-se del Vaticà de tant en tant. El dia de l'Ascensió va viatjar a Castel Gandolfo amb la finalitat de visitar les Vil·les Pontificies i conèixer de primera mà el projecte *Borgo Laudato Si'*, una idea del papa Francesc que està en procés de materialitzar-se en aquests terrenys propietat de la Santa Seu. Lleó XIV, acompanyat pel cardenal Fabio Baggio i el sacerdot Manuel Dorantes, va recórrer les instal·lacions del Centre d'Alta Formació *Laudato Si'* i va visitar els jardins esplèndids d'aquestes vil·les. Després va visitar el Criptopòrtic, les restes arqueològiques de la sala d'audiències de l'emperador Domicià. I va acabar la visita

a la Vil·la Barberini i el Palau Papal. El *Borgo Laudato Si'* va ser instituït per Francesc, a través de dos quirògrafs, com un espai dins de les Vil·les Pontificies per a la formació sobre la defensa de la Casa Comuna en l'estela de l'encíclica *Laudato Si'*, que acaba de fer 10 anys. La iniciativa va ser llançada el febrer del 2023 per promoure l'ecologia integral mitjançant la cura de la Creació i la protecció de la dignitat humana. El projecte abasta les 55 hectàrees d'àrea extraterritorial de Castel Gandolfo, dividides en 35 hectàrees de jardins i 20 hectàrees de terrenys agrícoles i ramaders, hivernacles i edificis de serveis.

La sorpresa de Lleó XIV a Castel Gandolfo va revifar en molts l'esperança que un Pontífex tornés a escollir aquest paratge per passar els rigors de la calor romana. Durant el seu pontificat, el papa Francesc es va estimar més transcórrer els estius a

Roma i mai no va fer servir aquesta residència estiuenca dels Papes. Només la va visitar en dues ocasions. El març del 2013, quan acabava de ser escollit Pontífex i va anar-hi per trobar-se amb Benet XVI, que s'havia retirat allà; i l'agost d'aquell mateix any, per celebrar missa i dirigir l'Àngelus de la solemnitat de l'Assumpció de la Mare de Déu. En els dotze següents, no va tornar mai més a Castel Gandolfo.

Pocs mesos després, el 2014, Francesc va decidir obrir els jardins de les Vil·les Pontificies a les visites. Així, el fins llavors exclusiu Jardí Barberini va començar a rebre turistes i curiosos d'arreu del món. Un any després, també per decisió de Francesc, es va obrir al públic la segona de les quatre plantes del Palau Papal. I el 2016 es va completar la conversió en museu de l'edifici amb l'accés al públic de la tercera planta, la que acollia les estances més privades dels Papes. Les esperances que Francesc passés alguns dies a Castel Gandolfo algun cop van quedar esvaïdes per complet. No obstant això, el llavors responsable de la gestió de les instal·lacions reconvertides en museu precisava que, si el Pontífex volgués tornar-hi "n'hi hauria prou de retirar les cordes de vellut que delimiten el recorregut i tornaria a ser la casa del Papa". La pregunta, nou anys després, és si aquesta possibilitat continua vigent en el cas que Lleó XIV decidís estiuejar novament en aquestes vil·les a 25 quilòmetres de Roma. Perquè l'estiu el tenim a tocar i encara no se sap què farà el Papa. Normalment els Papes descansen durant el mes de juliol. Francesc també ho feia en aquest mes, tot i que continuava treballant a un ritme tranquil i sempre des de Roma.

Els Papes han descansat a Castel Gandolfo des del segle XVII gràcies a Urbà VIII el qual, abans de la seva elecció el 1623, i com a cardenal Maffeo Barberini, havia comprat una

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Romandre

Els éssers humans sempre anem amunt i avall, en un moviment continu, fent això o allò altre. I durant el temps pasqual que hem viscut m'he adonat, escoltant algunes de les lectures que ens oferiria la litúrgia de la Paraula, que Jesús convida els seus deixebles a romandre. De seguida, em va assaltar la pregunta: què significa romandre?

Vaig anar al diccionari i vaig buscar la paraula. El significat que jo buscava no era el de ser en algun lloc durant un cert període de temps. Crec que aquest no és el significat que volia donar Jesús quan convidava els seus deixebles i a nosaltres a romandre. Aquest significat crec que té més a veure amb aturar-se, mantenir-se, quedar-se, arrelar-se, però per establir una relació vital amb Jesús i és clar, això implica temps.

Aquesta relació vital no vol dir que hàgim d'imitar Crist, en el sentit d'imitar-ne les accions, sinó més aviat, en el sentit d'adquirir-ne les actituds vitals, la seva manera de veure la vida, la seva manera de ser al món. És fer-nos d'alguna manera altre Crist. És deixar l'Esperit Sant que ens modeli segons el model que és Jesucrist.

Tot això no implica absentar-nos o fugir del món. Més aviat, implica romandre en el món a l'estil de Jesús, fent-lo present en els esdeveniments de la nostra vida diària, essent testimonis de la seva Bona Notícia, ajudant els altres a fer experiència de l'amor de Déu.

Això sí, estiguem atents i amb el cor obert a la seva Paraula, ella ens ajudarà a aquesta transformació, així romandrem en Jesús; després la qüestió rau a no guardar-nos-ho per a nosaltres, sinó a portar-lo als altres, així també romandrem units als nostres germans.

Wikimedia Commons

Vistes del Palau Papal i l'Observatori Vaticà a Castel Gandolfo.

casa i algunes vinyes per poder respirar l'aire pur que proporcionaven els turons i la proximitat del llac Albano. Així la va convertir en Vila Barberini. Després del concordat signat el 1929 durant l'era feixista, l'Estat italià va concedir a la Santa Seu la propietat de les Vil·les Pontificies. Abans que Francisc obrís aquestes instal·lacions al poble, ho havia fet anys abans el papa Pius XII. El 1944 va acollir uns 12.000 ciutadans d'aquests municipis que s'hi van refugiar dels bombardejos aliats pensant que, si era

territori vaticà, estarien segurs. Les bombes, però, tampoc no van perdonar aquesta zona de Castel Gandolfo, i van causar un centenar de víctimes, entre elles disset monges clarisses. Per això, el papa Pacelli va aixecar una protesta formal davant del govern de Washington. En aquell llit de Pius XII, que avui es pot visitar, hi van néixer 40 nens, alguns jueus. Molts es van anomenar Eugeni o Eugènia en senyal d'agraïment al Papa que els va salvar, Pius XII, o el que és el mateix, Eugenio Pacelli. ■

PEPE PEDREGOSA, S.S.P.

Membre d'Escola d'Animació Bíblica

Josep-Lluís Serrano Pentinat, nou bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra

“Comencem un camí de missió, comunió, participació i sobretot d'amor i caritat fraterna”

Bisbat d'Urgell

El relleu episcopal es va fer públic durant la celebració eucarística al santuari de Candòlich (Sant Julià de Lòria), el 31 de maig.

CARME MUNTÉ MARGALEF

Redacció

El relleu generacional de l'episcopat català avança amb rapidesa. Si el 21 de maig es feia públic el nomenament del capellà Daniel Palau com a nou bisbe de Lleida, en substitució de Salvador Giménez, el dissabte 31 s'efectuava un altre relleu; en aquest cas al bisbat d'Urgell, en aquest cas un relleu anunciat.

El 12 de juliol del 2024, fa prop d'un any, el papa Francesc va nomenar el capellà tivissenc Josep-Lluís Serrano Pentinat com a bisbe coadjutor d'Urgell, gairebé coincidint en el temps amb la presentació de la preceptiva renúncia canònica per part de Joan-Enric Vives, en haver arribat als 75 anys d'edat, el 24 de juliol. Doncs bé, gairebé un any després, l'actual papa Lleó XIV acceptava la renúncia de Vives i d'aquesta manera Serrano Pentinat

esdevenia bisbe titular de la diòcesi d'Urgell així com copríncep d'Andorra.

Un anunci que es va fer públic simultàniament a la Ciutat del Vaticà i a Andorra la Vella, tal com està previst a l'Acord entre la Santa Seu i el Principat d'Andorra de 2008, i que va arribar en un context molt especial, quan els dos bisbes concelebraven la missa de l'Aplec al santuari de la Mare de Déu de Candòlich, a Sant Julià de Lòria.

L'endemà mateix, diumenge 1 de

juny, a la tarda, Josep-Lluís Serrano va presidir l'eucaristia de l'Ascensió del Senyor a la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell, on va convidar tot el Poble de Déu a acompanyar-lo en aquest camí de missió, "en el qual demano la vostra pregària per aprendre, escoltar, caminar i créixer amb la nostra Mare Església d'Urgell". "Comencem un camí de missió, comunió, participació i sobretot d'amor i caritat fraterna", va prosseguir el bisbe, de 48 anys, que

en la seva homilia també va reflexionar sobre la societat actual, "amb tanta violència i tantes guerres, amb tants joves de casa nostra que viuen apaivagats per llums momentànies i fums de cada dia que no aporten sentit. Cal fer en la nostra Església i en la nostra societat comunitat, cal unió, cal sentir-nos família d'Urgell".

Els diocesans tenen ocasió d'acomodar-se i d'agrair el servei pastoral de Joan-Enric Vives durant una missa

a la catedral, el dissabte 14 de juny, a les 12.30. És també acció de gràcies pel ministeri que inicia Serrano Pentinat, que d'altra banda, el 26 de juny, procedirà al jurament de la constitució d'Andorra.

"BUSCARÉ SEMPRE DE SERVIR DE LA MILLOR MANERA EL PAÍS"

Un cop fet l'anunci oficial del relleu, i finalitzada la missa de l'Aplec de Canòlich, els dos bisbes van comparèixer davant dels mitjans de comunicació. L'un, Joan-Enric Vives, per explicar els seus plans com a bisbe emèrit; l'altre, Josep-Lluís Serrano, per parlar dels reptes de futur.

Així, Mons. Serrano va parlar de la peculiaritat que el bisbe d'Urgell sigui alhora copríncep d'Andorra: "Esdevenim servidors d'un país que està en el cor d'una Església que peregrina des del segle VI." I quan va ser preguntat sobre la qüestió de l'avortament, que forma part del debat social i polític del petit país dels Pirineus, es va refermar en "la necessitat d'escoltar, enraonar, dialogar i acompanyar les persones que més sofreixen, en aquest cas les dones que puguin trobar-se en aquesta situació difícil". Referint-se a la visita que el secretari d'Estat, el cardenal Pietro Parolin, va fer a Andorra el 8 de setembre del 2023, va transmetre novament el missatge que es continua avançant en diàleg amb el Govern d'Andorra, "buscant sempre de servir de la millor manera el país".

Pel que fa a Mons. Vives, que esdevé bisbe emèrit d'Urgell després de 22 anys de bisbe titular i 2 més de coadjutor, va explicar que continuarà actiu a nivell pastoral i cultural, mentre la salut li ho permeti, "però sense fer nosa". Amb el campament base instal·lat a la residència sacerdotal Sant Ermengol, "aniré fent petits serveis en algun poble, asil, com a voluntari de presons, ja que soc *profe* de català, també voldria anar de missions i continuar donant suport als cristians de Terra Santa".

Mons. Vives també va dir que continuarà col·laborant amb la Conferència Episcopal Espanyola en aquells encàrrecs que hi té assignats —és membre de les Comissions Episcopals de Litúrgia i per al Clergat i Seminaris—, no així al si de la Conferència Episcopal Tarraconense, on és tradició que els emèrits deixin les seves responsabilitats.

Com a moment més destacat del seu servei pastoral, va esmentar la sig-

natura del concordat entre la Santa Seu i Andorra, que va entrar en vigor el 13 de desembre de l'any 2008. "Una realitat que s'ha destacat poc, però molt important", va dir l'arquebisbe, "perquè per primera vegada a la història la Santa Seu es comprometia a deixar que el bisbe d'Urgell fos copríncep d'Andorra, cosa que fins llavors era una tradició". ■

JOSEP-LLUÍS SERRANO

"Cal fer comunitat, cal unió, cal sentir-nos família d'Urgell"

JOAN-ENRIC VIVES

"Voldria anar de missions i continuar donant suport als cristians de Terra Santa"

 BARCELONA

El cardenal Lluís Martínez Sistach presenta el seu darrer llibre: “Aplicació de la sinodalitat” (Claret)

“Si la sinodalitat no tira endavant, el clericalisme continuarà existint”

Agustí Codinach

El cardenal Martínez Sistach amb el seu darrer llibre, editat per Claret.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

“El Papa no farà l'Església sinodal, sinó que la farem entre tots”

Als seus 88 anys, i des de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol de Barcelona, on viu des del 2015, quan va passar a la condició d'emèrit, el cardenal Lluís Martínez Sistach es manté molt actiu escrivint llibres i articles sobre temes candents de l'Església com aquest darrer que va presentar el 5 de juny: *Aplicació de la sinodalitat* (Claret). Com destaca al pròleg el cardenal Lorenzo Baldisseri, secretari general emèrit del Sínode

dels Bisbes, “és una aportació a la reflexió teològica-canònica i pastoral en curs, útil per als experts i per a tots aquells que volen conèixer i viure intensament la sinodalitat a l'Església”.

És així com l'arquebisbe emèrit de Barcelona, gran canonista i pastoralista, fruit de tota la seva experiència com a capellà, bisbe, arquebisbe i cardenal, fa la seva aportació per acompanyar aquest llegat que el papa Francesc ens ha deixat per una Església més sinodal. “Ha arribat el

moment a l'Església", afirma ell mateix al llibre, "d'aplicar la riquesa de l'experiència del treball eclesial sobre la sinodalitat aquests darrers anys i de posar en pràctica el contingut del Document final del Sínode".

Com sempre que el visitem a la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, la conversa amb el cardenal Sistach discorre entre fets, anècdotes i reflexions del passat —amb moltes referències al Dr. Narcís Jubany, de

qui va ser bisbe auxiliar—, però sobretot amb una mirada molt lúcida sobre el moment present. Així, ens explica que li ha enviat una carta de felicitació al nou papa Lleó XIV, juntament amb un dels seus llibres *best-seller*, publicat en vuit llengües: *Les associacions de fidels* (Facultat de Teologia de Catalunya). Un Papa, Lleó XIV, que defineix com "un home molt preparat en tots els aspectes i que ha dit claríssimament que vol seguir el papa Francesc".

Recorda una mica el que va passar entre Joan XXIII i Pau VI en relació amb el Concili Vaticà II. També el papa Francesc ha deixat un llegat que compromet el seu successor, perquè l'aplicació de la sinodalitat encara s'allargarà fins al 2028. "La sinodalitat és important però a alguns els costa d'entendre", reconeix Sistach. "La sinodalitat és un estil de l'Església, és la comunió eclesial amb la participació de tots, és el caminar junts." És més, "una Església sinodal ha de viure i actuar sempre, ha de tenir present i futur sempre".

Al cardenal Martínez Sistach li agrada destacar que el llibre té una finalitat fonamentalment pràctica, que s'adreça a tots els membres de la comunitat, "perquè el Papa no farà l'Església sinodal, sinó que la farem entre tots". Ara bé, també reconeix que "el camí a recórrer no serà gens fàcil, perquè cal canviar de manera de pensar, perdre uns certs privilegis, deixar de dirigir per passar a ser dirigits". I així, "es tracta entre tots d'anar caminant, admetent que hi ha uns membres que tenen una funció decisòria, que és la jerarquia, però que no la poden exercir sols, sinó amb la participació de tot el Poble de Déu. L'Església no és una democràcia, és una comunió. Quan diem que és una comunió sembla que no diem res, però diem molt. Si vius la comunió, el vot deliberatiu i el vot consultiu tenen la seva raó de ser. Dit això, si el vot consultiu és unànime o molt general cal seguir-lo, tret que hi hagi raons molt poderoses per no fer-ho. No es poden dir gaires coses més al respecte".

I com ha destacat en totes les entrevistes que ha fet aquestes dies, el

cardenal Martínez Sistach es mostra convençut que "si la sinodalitat no tira endavant, el clericalisme no acaba, continuarà existint, perquè encara hi és, perquè encara domina en l'Església." No és que hi hagi mala intenció, diu, sinó un estil profundament llaurat a base d'anys. "L'Església és un procés, *semper reformanda*, i així viurà sempre. Això ens dona plena confiança en l'acció salvadora de Jesucrist", conclou el cardenal. ■

Centre Odontològic PRODENTS

Implantologia • Pròtesis • Estètica
Periodòncia • Endodòncia

Avinguda Madrid 36, 08028, Barcelona
93-3306050 / info@prodentsbcn.com

Ordenació de Miquel Borràs, Luvin Fernández i José María Viaño

Tres nous diaques a l'arxidiòcesi de Barcelona

Catedral de Barcelona

Els tres nous diaques amb les seves famílies al final de la celebració.

IGNASI MIRANDA
Barcelona

Miquel Borràs, Luvin Fernández i José María Viaño són, des de l'1 de juny, nous diaques de l'arxidiòcesi de Barcelona. El cardenal Joan Josep Omella els va ordenar en una celebració de l'eucaristia a la catedral, amb molts creients tant de les famílies dels nous ministres, incloent-hi les esposes (ja que tots tres són casats), com de les comunitats cristianes a les quals estan vinculats.

El moment central, que és el ritu d'ordenació, va començar amb la crida dels candidats i va seguir la promesa dels escollits, la Lletania dels Sants cantada amb tots tres prostrats a terra per invocar l'Esperit Sant, la imposició de mans del bisbe sobre el cap de cadascú dels tres, la pregària consagratòria, la imposició de l'estola creuada i la dalmàtica i el lliurament del llibre dels evangelis.

En l'homília, l'arquebisbe de Barcelona va destacar la importància del servei per entendre "la generositat de tres homes que diuen 'sí' a una crida de Déu per ser administradors dels seus dons". El cardenal Omella va dir que "l'autoritat

i el poder entregat a Crist són el gest d'agenollar-se, com va fer Jesús quan rentava els peus als seus apòstols" i va traslladar a Miquel Borràs, Luvin Fernández i José María Viaño "l'exemple del patró universal dels diaques, sant Llorenç, que va portar als qui el perseguïen, a petició seva, els veritables tresors de l'Església, que són els pobres".

La missa, amb la catedral plena, va comptar amb el bisbe auxiliar Javier Vilanova com a concelebrant principal i, entre d'altres sacerdots, amb Josep Serra, responsable de la preparació per al diaconat a la Província Eclesiàstica, així com amb els diaques de la Comissió de Formació Joaquim Sabater i Quique Fernández com a assistents. Tots dirigits pel mestre de cerimònies, Josep Teixidó, i pel prefecte de Litúrgia de la mateixa seu barcelonina, Josep Vives. Un cop completat el ritu de l'ordenació, els tres nous diaques es van incorporar a la celebració des del servei a l'altar i l'administració de la comunió.

Miquel Borràs va arribar al ministeri ordenat després d'haver rebut una educació en la fe catòlica i d'haver-se apartat de la pràctica religiosa des de l'adolescència fins als 45 anys. Per la seva banda, Luvin Fernández va basar la seva vocació en l'experiència de discerniment que va viure en una comunitat missionera al seu país d'origen, Veneçuela, una inquietud que es va reobrir després de casar-se. I Josep Maria Viaño assegura que va començar a notar la crida al diaconat arran d'una visita al santuari de Medjugorje i també des de diverses experiències d'adoració al Santíssim. ■

JOAN JOSEP OMELLA
"L'autoritat i el poder entregat a Crist són el gest d'agenollar-se"

VIC

L'aplec del santuari de Cabrera

El santuari de la Mare de Déu de Cabrera, corona del Collsacabra, acull el tradicional Aplec de Cabrera, que se celebra des del segle XV. Un esdeveniment ple d'activitats per a tota la família i una oportunitat perfecta per passar un dia fantàstic en comunitat, gaudir de l'entorn i participar en activitats tradicionals. Diumenge 15 de juny, d'11 h a 18.30 h.

TERRASSA

Conferiment de ministeris a Terrassa

El 27 de maig, a l'església de l'Assumpció de Valldoreix, el bisbe Salvador Cristau va presidir la missa i el conferiment de ministeris laicals a vuit seminaristes. El lectorat a Eduard Cameron i Miquel Saló i l'acolitat a Quique Amat, Ignasi Castelló, Robert Escusa, Pau Ferrer, Paco León i Fernando Vázquez-Dodero. A l'homília, el prelat va reflexionar sobre la Pasqua, el sentit dels ministeris laicals de lector (estimar, escoltar i proclamar la Paraula de Déu) i d'acòlit (servei a l'altar i als germans).

SOLSONA

Assemblea anual de Càritas diocesana

El 24 de maig, tots els voluntaris, directius, mossens i professionals de les Càritas parroquials i diocesana foren convocats a Súrria per celebrar l'Assemblea anual de Càritas Diocesana, que fou presidida pel bisbe Francesc Conesa. A més de la presentació dels comptes i de la memòria anual, va tenir lloc un espai formatiu a càrrec de l'educadora social Núria Nuñez. L'Assemblea va comptar amb l'assistència de 80 persones d'arreu del bisbat.

LLEIDA

L'Assemblea Diocesana acull el bisbe Daniel

El bisbe electe de Lleida, Daniel Palau, es va dirigir per primer cop a la seva nova comunitat amb unes breus paraules al final de l'Assemblea Diocesana, celebrada el 31 de maig a la Casa de l'Església. "L'Església és com una gran família de famílies, en la qual tots som diferents", va dir, i va lloar "la vitalitat d'aquesta família amb tants accents diferents". Més de dues-centes cinquanta persones van compartir aquesta trobada.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Trobada dels responsables d'Ecoparròquies

Els responsables d'algunes parròquies de la diòcesi de Sant Feliu que treballen inspirats en l'encíclica *Laudato Si'* s'han trobat a la Casa de l'Església. Precisament, el mes de maig passat s'han complert els deu anys d'aquest text del papa Francesc. Entre els acords presos destaca l'impuls de la xarxa ecoparròquies a la diòcesi i donar a conèixer una guia de bones pràctiques sobre què és i com començar a ser una ecoparròquia.

TORTOSA

Trobada Diocesana de Joves a l'ermita de la Misericòrdia de Vinaròs

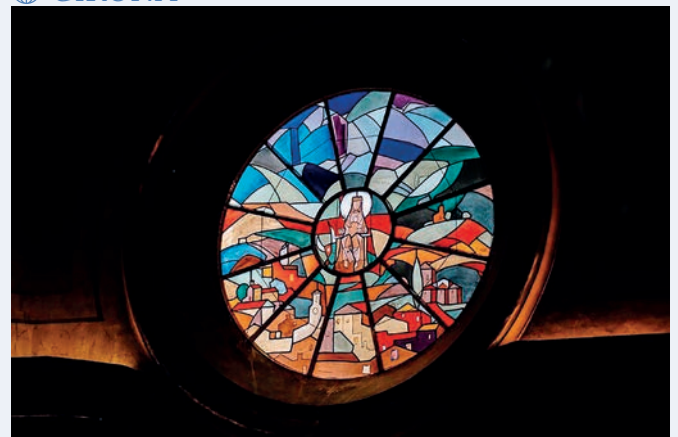
El 17 de maig, l'ermita de la Misericòrdia de Vinaròs va ser l'escenari d'una nova Trobada Diocesana de Joves sota el lema "Caminem junts plens d'esperança". Hi van participar adolescents i joves de diverses parròquies i moviments de la diòcesi, acompanyats pels seus mossens i acompanyants.

TARRAGONA

Primer recés Quatre40 de l'Acció Catòlica General

La Casa de Sant Josep - La Salle de Cambrils va acollir, del 23 al 25 de maig, la primera edició del recés Quatre40, de l'Acció Catòlica General, que té lloc a l'arxidiòcesi de Tarragona i també a Catalunya. Aquest recés va ser organitzat per la Unitat pastoral Mare de Déu de la Pineda, amb el suport de la vicaria per a la pastoral i la comissió diocesana de l'Acció Catòlica General.

GIRONA

50 anys de la coronació de la Mare de Déu del Tura d'Olot

El diumenge 25 de maig es va celebrar, a Olot, el 50è aniversari de la coronació canònica de la Mare de Déu del Tura, patrona de la capital garrotxina. La celebració, presidida pel bisbe, va comptar amb la benedicció del nou vitrall de la rosassa, que ha estat dissenyat per Mn. Miquel Oliveras, rector de Besalú.

URGELL

Mons. Serrano presideix a la catedral la primera celebració com a bisbe diocesà

El bisbe Josep-Lluís Serrano va presidir, el diumenge dia 1 de juny, la missa vespertina a la catedral de Santa Maria d'Urgell, acompanyat del Capítol Catedral, dels sacerdots i també de diaques, de la ciutat i d'altres de diferents punts de la diòcesi, que van voler participar amb ell de la que va ser la primera missa com a bisbe diocesà d'Urgell.

L'autor d'"El loco de Dios en el fin del mundo" en conversa amb el setmanari i Ràdio Estel

JAVIER CERCAS, UN PELEGRÍ AL VATICÀ I A MONGÒLIA

JOAN ANDREU PARRA

Redacció

Amb la vènia i la paciència del lector, aquest escrit, a l'humil estela del darrer llibre de Javier Cercas Mena, serà un assaig d'un batibull de gèneres periodístics. Perquè, com admet l'autor d'Ibahernando, *El loco de Dios en el fin del mundo* (Random House, 2025) —un èxit de vendes al darrer Sant Jordi que segueix ben amunt a les llistes de Llatinoamèrica, Itàlia i l'Estat espanyol— és un "llibre diferent, extravagant, una barreja de crònica i assaig i autobiografia, un experiment friki, un calaix de sastre".

Com ja és habitual —per exemple, el cas del film *L'evangeli segons sant Mateu*, de Pier Paolo Pasolini—, una mirada afinada i equilibrada al cristianisme, un dels retrats més fidedignes del papa Francesc l'aporta un autor que milita en l'ateisme, l'anticlericalisme i el laïcisme. I ho torna a ser aquest pelegrinatge en forma de volum de 500 pàgines d'un escriptor que no és aliè a aquestes coordenades, un Javi infant que va ser batejat i criat en el catolicisme "a machamartillo" dels pares i "alumne exemplar" dels maristes de Girona. Però que va perdre la fe (diu) als catorze anys, després de llegir *San Manuel Bueno, mártir*, de Miguel de Unamuno i a Nietzsche. Unes raons molt literàries, però a les quals caldria afegir altres explicacions que l'autor només esmenta de puntetes: "L'emigració, el desarrelament, el descrèdit de l'Església espanyola per la seva associació amb el franquisme."

El papa Francesc amb Javier Cercas a l'audiència als artistes que es va fer a la Capella Sixtina el 23 de juny del 2023 on li dona llum verda per fer el llibre.

“El llibre és la meva visió laica del papa Francesc, de l'Església, del cristianisme”

“La meva mare era profundament i seriosament creient. Ella, quan va morir el pare, estava segura que es retrobaria amb ell, aquesta és l'essència del cristianisme”

“L'error que es comet quan es parla de l'Església és interpretar-la en termes laics: l'Església té la seva lògica pròpia”

És a aquest element “perillós” a qui el prefecte del Dicasteri de la Comunicació, Paolo Ruffini, fa una proposta a través dels seus “soldats”: “M'ofereixen una oportunitat inèdita, única que a ningú li havien ofert, que és la d'entrar al Vaticà, i parlar amb gent, i preguntar i escoltar i discutir, i intentar aprofitar-la”, ens diu Cercas a la seu del setmanari. I aquest escriptor disfressat de periodista, o a la inversa, s'endinsa de valent en l'ofici amb una lluita insistent per descobrir la veritat aplicant-se a indagar, escoltar, entendre... ¿És la seva lectura laica del que diu Jesús: “Si us manteniu fermes en la meua paraula, realment sou deixebles meus; coneixereu la veritat, i la veritat us farà lliures” (Jn 8,31-32)? “Si la veritat ens fa lliures, les mentides fan esclaus, per això les mentides són tan perilloses. Per tant, el llibre és la meua visió laica del papa Francesc, de l'Església, del cristianisme. El desafiament i l'esforç més gran

per a mi, com a persona educada en el catolicisme que va perdre la fe com tantíssima gent, és arribar amb ulls nets i veure seriosament què hi ha de debò. Quan fas aquest esforç tot és una sorpresa, des del començament fins al final”, admet Cercas. Aquesta mirada neta li ha fet percebre fins i tot més “exotisme” en un Vaticà que “no respon als clixés”, que a Mongòlia.

La “jugada” del prefecte Ruffini, segons Cercas, era “veure l'Església des de fora i dir-ho de manera respectuosa, com ho intento amb tot, no anar allà a jutjar, sinó a veure i escoltar el que hi ha per intentar explicar-ho”. Amb uns riscos assumits i acompanyat del fidel escuder i responsable de la Llibreria Editrice Vaticana, Lorenzo Fazzini, “és un acte de coratge obrir les portes del Vaticà com no s'havia fet mai i fer-ho a una persona que en té les claus, però que ja no és creient”. De fet, al Vaticà, assegura l'autor, “ni tan sols han volgut llegir el llibre abans de publicar-lo”.

Però en tot pelegrinatge hi ha un motor personal que s'activa, en aquest cas, un fill que s'assigna la missió quixotesca de preguntar a la veu més autoritzada de l'Església, el papa Francesc, si quan la seva mare morí es trobarà amb el seu pare ja difunt i portar-li la resposta. “La meua mare era profundament i seriosament creient. Ella, quan va morir el pare, estava segura que es retrobaria amb ell, aquesta és l'essència del cristianisme”, argumenta Cercas. Aquest és el misteri del relat, el nucli del reactor que el fa avançar i l'excusa que permet a Cercas acostar-se físicament i anímicament a la figura de Bergoglio. “Confirmo que té els ulls verds.”

UN BERGOGLIO DE CARN I OSSOS

A Cercas, en aquests dies de la malaltia, el traspàs de Francesc i el Conclave que ha escollit Lleó XIV se l'ha pogut veure en moltes tertúlies i entrevistes als mitjans, com si fos un vaticanista expert. Ell en canvi es veu com “un laic aficionat que s'ha informat una mica” (el llibre l'ha ocupat dos anys). Un fet que, irònicament, donaria per parlar-ne i que entronca amb un altre llibre precedent, *El impostor* (Random House, 2014), sobre la peripècia vital

d'Enric Marco. En aquestes anàlisis, l'escriptor subratllava que “l'error que es comet quan es parla de l'Església és interpretar-la en termes laics: l'Església té la seva lògica pròpia”. I això el portava a dubtar de la teoria que davant la mort del papa Francesc i en el context d'“una contrarevolució neoconservadora i neoreaccionària al món, l'Església es col·locaria en la mateixa línia”.

En la fase documental prèvia a l'elaboració del llibre, es percep que Cercas hi ha aprofundit bastament i observa que en la figura dels Papes “hi ha un excés de melmelada, d'hagiografia”. En canvi, en la seva aproximació al papa Francesc l'ha humanitzat exposant algunes contradiccions i confusions del pontificat i les successives “metamorfosis” de Bergoglio: “Des del meu punt de vista, això hauria d'acostar-lo a la gent, és obvi que el papa Francesc és un ésser de carn i ossos, aquest i tots, començant per Pere que va traïr tres vegades Jesucrist. El primer que criticava amb duresa la *papolatria* com una forma d'agressió, citant Freud, era el mateix papa Francesc.” Precisament, una de les primeres coses que Lleó XIV s'ha cuidat de recordar als catòlics és que el seu referent hauria de ser Jesús, no el Papa.

De fet, és aquí on Cercas troba “la novetat d'aquest home, el papa Francesc, pertorbadora per a molta gent, és que no amagava que era de carn i ossos, ho reconeixia, demanava que es resés per ell... Va ser molt disruptiu, des de molts punts de vista, i va ser una sacsejada molt important. De fet, per a molts catòlics de peu pla era massa avançat. Hi ha gent que vol un Papa infal·lible, que parli *ex cathedra*, que no demani disculpes, que segueixi els protocols i que es presenti gairebé com un semi déu; això és respectable i hi ha gent que la tranquil·litza”.

Pel que fa a Lleó XIV, l'escriptor valora el seu perfil ambivalent, “és un Papa missioner i també coneix la Cúria, combina la perifèria i el centre, la part més pura i radical dels missioners amb la part més fosca o política de la Cúria, tot i que en això ens hi podríem allargar, perquè allà trobem empleats que són gent normal i corrent”. I aventura que Lleó XIV “tornarà a una cosa més clàssica, a l'ordre... En la primera

© Vatican Media

“Al Papa li agraden Esglésies com la nostra, petites i peleones”, li diu a Cercas el pare Ernesto, missioner de la Consolata a Mongòlia. A la imatge, el papa Francesc acompanyat del cardenal Giorgio Marengo, també de l’orde dels missioners de la Consolata.

aparició pública l’hem vist vestit de Papa, llegint. Tot el contrari de Francesc, que improvisava, i els que l’envoltaven anaven de bòlit”.

L’ESGLÉSIA “PURA” DELS MISSIONERS

Una de les parts més suculentas del llibre de Cercas són les converses que manté amb els missioners (el pare Ernesto o el pare Giovanni, entre molts) i les religioses de Mongòlia, als quals coneix en formar part de la comitiva que acompanyava el Papa en aquest viatge apostòlic. Són els que anomena “els bojós de Déu”, màxims exponents de la misericòrdia, i que al país asiàtic sumen un total de 75. En una conversa compartint un sopar amb els missioners, Cercas escriu, subjugat, sobre una “atmosfera de fraternitat sense restriccions que, fins avui, jo no havia respirat enlloc”.

“El més pertorbador personalment són els missioners. Són la part més neta de l’Església, gent que impressiona de debò. Siguis laïc, ateu o catòlic és molt difícil no respectar i admirar aquesta gent, són els cristians de debò. El papa Francesc parlava d’una *Església missionera*, com el Papa actual, perquè el missioner és òbviament aquell que interpreta tal com és el que va dir Crist i l’exemple de Crist. L’Església que hem conegut no és

An advertisement for 'Forn de Pa Mistral'. The background is a close-up of a large, round, rustic bread decorated with various toppings including green and yellow pastes, sliced tomatoes, pine nuts, and red berries. The text 'FORN DE PA MISTRAL' is prominently displayed in white, bold, sans-serif font. Below it, the tagline 'Un obrador amb molta història, amor i qualitat' is written in a cursive script. At the bottom, the operating hours 'DE DILLUNS A DISSABTE DIUMENGES I FESTIUS, TANCAT' are listed, along with two addresses: 'Ronda de Sant Antoni, 96, Barcelona' and 'Astúries, 35, Barcelona'. A circular logo for 'FORN DE PA MISTRAL' is in the bottom right corner.

l'Església autèntica, la de Jesucrist. El primer que ho veu és Vaticà II", són paraules gruixudes de Cercas, li demanem que s'expliqui.

"Francesc era un Papa revolucionari? Depèn del que entenguis per revolucionari: si per revolucionari entens que va canviar la doctrina, no ho va fer. Però si ho és perquè volia tornar a l'Església de Crist, a l'Església primitiva, sí que ho és, però és la revolució del Vaticà II, la gran revolució que té pendent l'Església catòlica: tornar al cristianisme de Crist. I qui l'encarna són els missioners, perquè fan el que feia Crist: abandonar-ho tot, família, país, ambicions de poder, de diners o de reconeixement, anar a la fi del món a ajudar la gent, a donar una mà, perquè no van ni a evangelitzar, el proselitisme està descartat, a estar amb els nens, els vells, amb les prostitutes... això és el que feia Crist. Això és d'una radicalitat molt bèstia..."

Aquí s'atura. "El cristianisme, Crist, era un perill públic." [Riu i a partir d'aquí comença a donar cops fermes a la taula acompanyant cada adjectiu]. "Això és increïble que s'hagi oblidat, era un home perillós, subversiu, revolucionari, que deia no he vingut a portar la pau sinó l'espasa o coses perillosíssimes, com que tothom era igual i per això el van crucificar. Aquest cristianisme autèntic no l'hem conegut, hem conegut el del poder, el dels diners, totalment domesticat... Qui encarna el cristianisme de Crist són els missioners."

LA DIFICULTAT D'EXPRESSAR EN LLENGUATGE D'AVUI LA FE

En l'improbable cas que Cercas fos un cardenal elector, a la papereia hauria escrit el nom del cardenal José Tolentino de Mendonça. La connexió entre tots dos és immediata al llibre en una conversa on el poeta portuguès diu que "la fe és una espècie d'intuïció poètica (...) i aquest sentiment és molt difícilment transmissible". Per a l'autor, "l'Església té dos problemes grossíssims: la meitat del que diu no s'entén, per exemple el mot *sinodalitat*, que traduiria com passar d'una Església vertical a horitzontal, més democràtica, no en el sentit parlamentari, sinó etimològicament po-

Agustí Codinach

Cercas, acadèmic de la llengua espanyola, va ser entrevistat a la seu del setmanari i es va interessar pels nostres mitjans i la composició de la redacció.

der del poble de Déu, participativa, tant pels catòlics batejats com pels que no ho són". I el segon problema és que fa servir "un llenguatge vell, arnat, rovellat, poc fresc, que no interessa i Crist tenia un llenguatge molt atractiu. Ha de tenir sentit de l'humor. S'ha de fer una revolució i comença amb la lingüística".

No en va, el sentit de l'humor i la ironia estan molt presents en el llibre de Cercas i li permeten abordar temes de gruix i seriosos sense que decaïgui l'interès. I recorda que "el papa Francesc fa una reivindicació del sentit de l'humor increïble, quan diu que la cosa més propera a la gràcia de Déu és el sentit de l'humor".

En el llibre Cercas s'exposa molt com a autor, diu que és escriptor perquè va perdre la fe i que la literatura per a ell és un succedani de

la religió ("soc el boig sense Déu"), que des de llavors l'angoixa l'acompanya sempre ("és l'absència de Déu"). "El llibre m'ha canviat totalment, la meua visió de l'Església, del cristianisme... Envejo i he envejat la gent que té fe, de debò, com la meua mare, autèntica protagonista del llibre, com els missioners, 'els bojós de Déu', com el papa Francesc. La força, la serenitat, el superpoder de la fe que tenen... Ara, la fe, com l'entenc, no és un acte de voluntat. Jo vaig tenir la fe, perquè me la van donar els meus pares, però no sé com es recupera".

"CREC EN LA RESURRECCIÓ DE LA CARN I LA VIDA PERDURABLE"

En les diverses entrevistes que Cercas manté al llibre hi ha una pregunta fonamental que formula re-

cial de l'univers". A les acaballes del llibre assistim a una conversa lluminosa de la mare, en un moment fugaç de lucidesa, amb el fill a la residència on li diu "Javi, ser humilde sale a cuenta" ["t'ho juro, són paraules textuals"]. Li preguntem a Cercas què ha après sobre aquesta qüestió de la humilitat en aquest viatge físic i figurat a les "cuines" del Vaticà i a Mongòlia: "Jo això ho sabia, que la supèrbia no solament és el pecat de Satan, a qui s'enfronta Déu, sinó que la humilitat com deia sant Francesc és la virtut bàsica. Ho he vist amb la meva mare, amb el papa Francesc... i ho sabem. Es diu que els escriptors hem de tenir molt d'ego, és una imbecilitat. Els millors escriptors que he conegut són els més humils. És al contrari, l'ego i la supèrbia et maten. La meva mare ho diu d'una manera tan ben dita, guanyes sent humil. Això ho deia Sòcrates, la saviesa està dintre teu, s'ha de treure fora, i això ho sabem, però algú ens ho ha de dir molt ben dit, com la mare en l'últim moment de lucidesa, és un miracle". ■

petidament per la creença en el més enllà, en la resurrecció de la carn i la vida eterna. Cercas no ho diu, però sospita que el dogma central de la fe és una impostura en molts catòlics, un fet que, segons el CIS, semblaria donar-li la raó donat que un 43% dels catòlics no creuen en el cel i un 10% no s'hi pronuncia. En qualsevol cas, l'escriptor veu que aquesta creença adquireix altres matisos com és el cas del veterà vaticanista Lucio Brunelli i amic del papa Francesc, que sosté que "la fe és una resposta concreta a un deler fogós de justícia social i plenitud personal suscitat per l'admiració de Jesucrist" o la frase de l'escriptor xilè Rafael Gumucio: "Des que vaig decidir creure, el problema de l'altra vida va deixar de turmentar-me."

"Aquest és l'enigma dels enigmes, el misteri central del cristi-

anisme i de la nostra civilització: la resurrecció de la carn i la vida eterna. Per què és l'única institució que ha durat 2.000 anys? Una força fonamental és aquesta, és la màxima rebel·lió contra la mort. I això és el cor del cristianisme. Si es perd això es perd el cristianisme. És una follia, té una potència immensa perquè no ens volem morir", argumenta Cercas. De fet, a l'autor no deixa de sorprendre'l que el discurs sociopolític del Papa arribi a sobreposar-se al discurs religiós.

A *El loco de Dios en el fin del mundo* hi ha una connexió evident entre la mare de l'autor, amb 92 anys i que pateix Alzheimer (va morir l'1 de desembre del 2024) i el papa Francesc en el mot "humilitat", del qual Chesterton, citat per Cercas, fa la millor descripció possible —"el prodigi de sentir la bondat essen-

"La novetat d'aquest home, el papa Francesc, pertorbadora per a molta gent, és que no amagava que era de carn i ossos"

"Els missioners són la part més neta de l'Església, gent que impressiona de debò"

"Envejo la gent que té fe, de debò, com la meva mare, com els missioners"

Segons la Dra. Prado, “el que necessitem és humanitzar la tecnologia i utilitzar-la al servei de les persones”

Intel·ligència artificial

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benlloguts, les màquines conegudes com a intel·ligència artificial es troben en ple debat. A més de poder desenvolupar una tecnologia dissenyada per portar a terme certes tasques funcionals, poden fer un pas més: aprendre per compte propi i adoptar decisions concretes de manera autònoma. Fins i tot hi ha investigadors que confien a poder desenvolupar l'anomenada “intel·ligència artificial general”, que seria la seva mostra més radical: es tractaria d'un únic sistema que podria realitzar qualsevol tasca, superant la ment humana mateixa. En aquest camí es troba el *transhumanisme*, que propugna una nova concepció de l'ésser humà, podent modificar la seva naturalesa d'acord amb els interessos propis.

Fins on podem arribar? Quins plantejaments ètics hi ha al darrere d'aquestes possibilitats? Estarà veri-

tablement al servei del bé comú? Més màquines ens faran més humans? Al darrere d'aquests interrogants es troba el mateix plantejament del papa Lleó a l'hora de posar-se aquest nom, seguint l'estela de Lleó XIII que, al seu moment, va haver de fer front als interrogants morals i ètics de la primera revolució industrial.

“La tecnologia és imparable, i no és cap problema. El que necessitem és humanitzar-la i utilitzar-la al servei de les persones.” Són paraules de la Dra. Susana Prado a la lliçó inaugural de la Universitat Rovira i Virgili (URV) d'inici d'aquest curs que acabem. En aquest mateix sentit, es va expressar la nota sobre la relació entre la intel·ligència artificial i la intel·ligència humana, *Antiqua et nova*, dels dicasteris per a la Doctrina de la Fe i per a la Cultura i l'Educació de la Santa Seu (28 gener 2025).

Certament, els esculls poden ser notables, i més encara amb la nova situació geopolítica del món. Fa pocs mesos, Bill Gates, fundador de Microsoft, va pronunciar una frase inquietant: “En deu anys, els humans no seran necessaris per a la majoria de coses.” L'evolució de la intel·ligència artificial, supeditada al poder, pot reflectir decisions condi-

cionades per determinats interessos personals o socials. Ens trobem amb diverses formes d'intel·ligència artificial, per a la qual, fins avui, no hi ha una definició unívoca en el món de la ciència i de la tecnologia. Abraça una varietat de ciències, teories i tècniques dirigides a fer que les màquines reproduïxin, imitin, o substitueixin les capacitats cognitives dels éssers humans. En aquest punt, els riscos poden ser notables: augment de desigualtats, concentració de l'oferta de la intel·ligència artificial en poques empreses, substitució del treball humà, incapacitat per al discerniment en l'ús de dades ingents, manipulació i distorsió de la informació, restricció de la llibertat de les persones, etc.

D'aquí l'absoluta importància de les ciències humanes i del paper de les universitats en tot aquest debat, com afirmava la Dra. Prado. I afegia: “Una universitat com la URV, amb tantes disciplines, ha de ser agosarada, sobretot amb les humanístiques, per tal que vagin en concordança amb el progrés tecnològic, que el complementin per garantir que el creixement global sigui un bé per a la societat.” Tant de bo sigui així.

Ben vostre. ■

Ser contemplatiu és ser llevat d'una Església que espera amb el qui espera, que pateix amb el qui pateix i que estima amb el qui estima

La vida contemplativa: l'escola de l'amor

SERGI GORDO RODRÍGUEZ

Bisbe de Tortosa

Estimats germans i germanes, avui, quan celebrem la solemnitat de la Santíssima Trinitat i la Jornada Pro Orantibus, fem memòria de les vocacions contemplatives: un racó essencial de l'Església que, amb la seva vida d'oració, treball i silenci, ofereix un testimoni vessat d'amor a Déu i als germans.

La vida contemplativa és un do inestimable per a tota l'Església, una presència silenciosa però fecunda, una resposta profundament radical a l'amor de Déu. És una escola on

s'aprèn a viure el primat absolut de l'amor sobre qualsevol cosa, una escola on s'aprèn a estimar Déu amb tot el cor i al proïsme com a un mateix.

En la nostra diòcesi tortosina tenim diversos monestirs, que són un immens do de Déu, un oasi de vida enmig d'una impetuosa tempesta de soroll, celeritat i dificultat. Dos monestirs de Carmelites, un de Trinitàries, un de Mínimes, un altre de Cartoixanes, dos d'Agustines, un de Clarisses i un altre de Clarisses de la Divina Providència, forgen la vida interior de Tortosa, la que esdevé en un silenci arrelat en el profund de l'ésser humà.

Ser contemplatiu és ser llevat d'una Església que espera amb el qui espera, que pateix amb el qui pateix i que estima amb el qui estima. Una crida a viure en el cor de l'Evangeli mitjançant una pregària que mai descansa, perquè és un pont d'intercessió que neix del Costat de Crist per donar fruit en qui anhela renèixer sota la llavor de la resurrecció.

Aquest dia de la Santíssima Tri-

nitat, l'Església ens convida a pregar per aquells i aquelles que preguen contínuament per nosaltres, mitjançant una crida particular a lliurar la vida al Senyor, fent de la pregària el principi fonamental de la vida.

Jesús ens recomana "pregar sempre sense defallir" (Lc 18, 1). Al cap i a la fi, tothom coneixerà que som deïxebles del Mestre per l'amor que ens tindrem entre nosaltres (cf. Jn 13, 35) i ho mostrem d'aquesta manera; quan ningú ens veu, quan s'apaguen els llums, quan només resta la trobada entre Déu i nosaltres.

Cada monestir fa ressuscitar l'esperança del creure, feta carn en la vida quotidiana, creant la pregària, la fraternitat, la celebració, l'hospitalitat i la caritat. Preguem pels contemplatius, fent-nos un amb ells en les seves oracions; acostem-nos a la seva llar, al silenci de la seva cel·la, i peregrinem al seu costat des de la pregària, perquè continuïn sent testimonis de l'amor rebut del rostre més tendre de Déu. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Jesús i l'amor

MONTSE DE PAZ

Biblista

La Bíblia és plena d'històries d'amor, i també de desamor! Però el que és nou en la fe d'Israel és que Déu vol una relació d'amor amb el seu poble. És el primer manament! Estima Jahvé, el teu Senyor... (Dt 6,4), que es tradueix en el seu equivalent: estimar el pròxim (Lv 19,18).

Però, què té de nou el missatge de Jesús? L'amor que Jesús proposa és total, incondicional i gratuït. És una imitació de l'amor de Déu, que fa sortir el sol i fa ploure sobre justos i pecadors. Té alguns trets que podem esbrinar als evangelis. Primer, és un amor fidel i per sempre, sobretot en la parella (Marc 10,1-10). Segon, és un amor que perdona sempre (Mateu 6,14). Tercer, aquest amor arriba fins i tot a l'enemic, refusant la venjança i cercant la reconciliació (Mateu 5,44). Estimar els enemics és una prova de maduresa en l'amor.

Però hem d'anar a l'evangeli de Joan per escoltar les paraules més profundes i agosarades de Jesús sobre l'amor. A Joan 13,34 i 15,12, Jesús dona el seu manament nou: l'únic, que els abasta i supera tots. Estimeu-vos uns als altres com jo us he estimat. Ni tan sols esmenta Déu! És universal, tothom el pot seguir. Però la novetat és el "com": estimar-nos com Jesús estima, és a dir, com aquell que dona la vida per als amics. Donar la vida, gastar-nos per servir, ajudar, escoltar, tenir cura, donar afecte i tendresa... La clau és l'entrega: vessar la vida apassionadament, donant-nos als altres. Jesús no sols va ensenyar: ho va mostrar amb la seva vida i amb la seva mort. El Pare, ressuscitant-lo, va dir la última paraula. L'amor és més fort que la mort i brolla del Senyor de la Vida.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús, revelador del pare en l'Esperit Sant

MARCOS ACEITUNO

Teòleg i biblista

Il·lustració: Glòria Monés

Aquest diumenge celebrem la solemnitat de la Santíssima Trinitat, que vol ser una síntesi del misteri pasqual que hem contemplat des de la Quaresma fins a la Pentecosta. Mitjançant aquesta celebració, l'Església ens convida a contemplar la unitat i la comunió del Déu trinitari: Pare, Fill i Esperit Sant.

L'evangeli d'avui ens situa novament al cenacle de Jerusalem. Allà, Jesús promet l'enviament de l'Esperit Sant, Consolador i Mestre, que ens guia cap a la veritat plena, que és Déu mateix. L'Esperit Sant, que procedeix del Pare per mitjà del Fill, és Déu mateix, i la seva presència en les nostres vides és testimoni de la comunió intrínseca de la Trinitat.

Déu Pare, inabastable per a la ment humana, s'ha revelat a través de la creació i, de manera més plena, en l'encarnació del seu Fill Jesucrist. Jesús és la complaença del Pare, i del seu amor mutu procedeix l'Esperit Sant. Ell habita en les nostres ànimes per fer-nos participants de la glòria divina. Més encara, tot el que rebem de l'Esperit Sant prové de Jesús, i tot el que vivim és presentat per l'Esperit al Fill, gran Sacerdot del Nou Testament, que ho ofereix al Pare. En aquest admirable intercanvi de dons, la misericòrdia de Déu

ens inclou, permetent-nos ser més que testimonis externs: ens fa també participants de la seva majestat.

La solemnitat d'avui, il·luminada pel text evangèlic que l'Església ha triat per a aquesta ocasió, ens ajuda a comprendre la profunda identitat de Jesucrist. Ell és el Fill etern del Pare, que s'encarnà, com un gra de blat, en el si virginal de Maria. Ell és el revelador de l'amor mateix de Déu, i d'aquest amor nosaltres participem mitjançant els signes sagrats que l'Església ha rebut plenament a la Pentecosta. La predicació evangèlica, la litúrgia, la coherència de vida i la comunió amb Déu mitjançant la pregària profunda són aquests signes sagrats que Jesucrist ens ha llegat perquè prolonguem el misteri de la seva divina presència entre nosaltres. Així podem construir comunitats de fe i d'amor en l'Esperit Sant, veritables Esglésies domèstiques que donen testimoni de la Trinitat.

Som membres d'un organisme viu, un cos immens, el cap del qual és Jesús. En el seu amor infinit descobrim el nostre veritable rostre i la vocació eclesial i personal a la santedat, que brolla de la comunió amb el Déu viu.

Feliç festa de la Santíssima Trinitat. ■

La Santíssima Trinitat

Lectura primera

Pr 8,22-31

*La saviesa ha estat configurada des de sempre,
abans que la terra existís*

Lectura del llibre dels Proverbis

Això diu la Saviesa de Déu: “De molt abans de començar les seves obres el Senyor m’infantà com a primícia de tot el que ha fet. He estat configurada des de sempre, des del començament, abans que la terra existís. No hi havia encara els oceans, no existien les fonts d’on brollen les aigües, i jo havia nascut. He nascut abans que les muntanyes, abans que fossin plantades les altures; encara no havia fet la terra ni els llacs, ni la massa terrosa dels continents; quan ell instal·lava la volta del cel, jo hi era; quan traçava el cercle de l’horitzó sobre els oceans, quan fixava allà dalt el cobricel dels núvols, quan contenia les fonts de l’oceà, quan posava límits al mar que no desobeeix les seves ordres, quan construïa els fonaments de la terra, jo era al seu costat com un deixeble preferit, feia les seves delícies cada dia, jugava contínuament a la seva presència, jugava per tota la terra, i compartia amb els homes les meves delícies.”

Evangelí

Jn 16,12-15

*Tot allò que és del Pare és meu;
l’Esperit Sant rebrà d’allò que és meu i us ho anunciarà*

Lectura de l’evangelí segons sant Joan

Salm responsorial

8

Quan miro al cel que han creat les mans vostres,
la lluna i els estels que hi heu posat.
Jo dic: Què és l’home, perquè us en recordeu?
Què és un mortal, perquè li doneu autoritat?

*R. Senyor, sobirà nostre, que n’és de gloriós
el vostre nom per tota la terra!*

Gairebé l’heu igualat als àngels,
l’heu coronat de glòria i de prestigi,
l’heu fet rei de les coses que heu creat,
tot ho heu posat sota els seus peus. R.

Ramades de bous i ovelles,
fins i tot els animals de la selva,
l’ocell que vola i els peixos del mar,
i tot el que segueix els camins dels oceans. R.

Al·leluia

*Glòria al Pare, al Fill i a l’Esperit Sant,
a Déu que és, que era i que ha de venir.*

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: “Encara tinc moltes coses per dir-vos, però ara seria per a vosaltres una càrrega massa pesada. Quan vindrà el Defensor, l’Esperit de veritat, us guiarà cap al coneixement de la veritat sencera, perquè ell no parlarà pel seu

Lectura segona

Rm 5,1-5

*Estem en pau amb Déu, gràcies a Crist,
per l’amor que l’Esperit Sant vessa en els nostres cors*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, ara que ja som justos, com a creients que som, estem en pau amb Déu, gràcies a Jesucrist, el nostre Senyor. És per ell que la fe ens ha donat entrada en aquesta gràcia que posseïm tan en ferm, i és per ell que tenim la satisfacció d’esperar la glòria de Déu. Encara més: fins enmig de les proves trobem motiu de satisfacció, perquè sabem que les proves ens fan constants en el sofriment, la constància obté l’aprovació de Déu, l’aprovació de Déu dona esperança, i l’esperança no pot defraudar ningú, després que Déu, donant-nos l’Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor.

compte: dirà tot el que sentirà dir i us anunciarà l’esdevenidor. Ell em donarà glòria, perquè tot allò que anunciarà ho haurà rebut d’allò que és meu. Tot el que és del Pare és meu; per això dic que tot allò que us anunciarà, ho rep d’allò que és meu.” ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 3

Juny

15. DIUMENGE

Santíssima Trinitat (S), *Blanc*. Lectures: Proverbis 8,22-31 / Salm 8 / Romans 5,1-5 / Joan 16,12-15
SANTORAL: Benilde, mr.; Bernat d'Aosta, prev.; Germana Cousin, vg.

16. DILLUNS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 6,1-10 / Salm 97 / Mateu 5,38-42
SANTORAL: Ferriol, prev. i mr.; Ilpidi, mr.; Quirze i Julita, mr.

17. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 8,1-9 / Salm 145 / Mateu 5,43-48
SANTORAL: Emília Vialar, rel. i fund.; Gregori Barbarigo, b.; beat Pau Buralls, b.; Rainier, mjo.

18. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 9,6-11 / Salm 111 / Mateu 6,1-6.16-18

SANTORAL: Ciríac i Paula, mr.; Marc i Marcel·lià, mr.; Marina, vg. i mr.

19. DIJOUS

Fèria, *Verd*. O bé, **Sant Romuald, ab.** (ML), *Blanc*. Lectures: 2 Corintis 11,1-11 / Salm 110 / Mateu 6,7-15
SANTORAL: Aurora, vg. i mr.; Gervasi i Protasi, mr.; Juliana Falconieri, rel.

20. DIVENDRES

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 11,18.21b-30 / Salm 22 / Mateu 6,19-23. A Lleida, **Sant Lluís Gonzaga, rel.** (MO), *Blanc*
SANTORAL: Florentina, Fulgenci i Isidor, germans; Silveri, p. i mr.

21. DISSABTE

Sant Lluís Gonzaga, rel. (MO), *Blanc*. Lectures: 2 Corintis 12,1-10 / Salm 33 / Mateu 6,24-34. A Lleida, **Sant Ramon de Roda, b.** (MO), *Blanc*
SANTORAL: Adolf, b.; Demètria, vg. i mr.

El Sant 17 de juny

Emília Vialar, fundadora

Nascuda el 1797, Anne Marguerite Adélaïde Émilie de Vialar va ser l'única filla del metge de capçalera dels reis Lluís XVIII i Carles X de França. Als quinze anys va ser retirada de l'escola a París per fer companyia al seu pare, que havia enviadat, a Gaillac. L'any 1832, el seu avi matern va morir i li va deixar una part considerable de la seva herència. Amb aquests diners, va comprar una gran casa a la població de Gaillac i hi va anar a viure amb tres companyes. Es van dedicar a la cura dels infants abandonats i a l'ajuda als pobres en general. Altres dones s'hi van unir, i tres mesos després l'arquebisbe va autoritzar la creació de la congregació. Es van anomenar Congregació de les Germanes de Sant Josep de l'Aparició, i la seva missió era tenir

cura dels necessitats, especialment dels malalts, i dedicar-se a l'educació dels infants. El 1835, Emília va fer la seva professió religiosa juntament amb disset germanes més, i va rebre l'aprovació formal de la regla de la congregació. La fundadora va veure com en vint anys la seva congregació creixia d'una sola casa fins a una quarantena, moltes de les quals les va fundar personalment. L'any 1850, una hèrnia que va agafar mentre feia una obra de caritat es va agreujar i va precipitar la seva mort, que tingué lloc el 24 d'agost del 1856. L'últim missatge que va deixar a les seves filles espirituals fou: "Estimeu-vos les unes a les altres." Va ser canonitzada pel papa Pius XII l'any 1951, i la seva festa se celebra el 17 de juny.

RAFAEL SERRA

Prevere de l'arquebisbat de Tarragona

El papa Lleó demana una litúrgia que toqui l'ànima, que involucri el cos i l'esperit i ens introdueixi en el misteri del Crist vivent

Lleó XIV, el goig d'un nou Successor de Pere

Quin no s'alegra que el nou Successor de Pere sigui el papa Lleó? Des que el 8 de maig va sortir al balcó central de la basílica vaticana ens suscita sentiments d'adhesió i de comunió. L'alegria que hi havia a la plaça de Sant Pere expressava l'alegria de tota l'Església universal. Era una alegria que venia de l'Esperit Sant. La successió apostòlica és un riu continu que des de la primera Pentecosta va fecundant tots els temps i en dona els millors fruits. Hem de pregar perquè el Senyor sostingui i il·lumini el papa Lleó perquè guï amb discerniment i saviesa tota l'Església.

Captiva la sorpresa que el nou Papa sigui un agustinià, amarat, per tant, del patrimoni inesgotable de sant Agustí, en la doctrina del qual conflueixen la veritat i la caritat. I que té com a fruit la unitat, una unitat que es fonamenta en el mateix Crist: *In illo uno iunum* ("en qui és u som u"). La unitat és una de les notes essencials de l'Església i signe de la seva credibilitat. I no cal dir que Lleó XIV assumirà el millor del magisteri del recordat papa Francesc donant-hi trajectòria i contingut nou. Em va cridar l'atenció que en una homilia digués literalment: "La comunió es construeix, abans que tot, de genolls, en la pregària i en un continuat compromís de conversió." La comunió eclesial, oberta i preferent pels qui sofreixen, és la que l'Església ha d'oferir al món. Des d'aquesta unitat ningú no té dret a atribuir-se com a seu, o en contra d'altres, la persona i la doctrina del Sant Pare. Des del punt de vista de la reflexió

litúrgica, el Papa omple de simpatia. Les seves primeres paraules van ser: "La pau sigui amb vosaltres." Són les paraules del Senyor ressuscitat, i també les paraules de salutació litúrgica en la litúrgia episcopal. És la pau que el Senyor ens dona. Una pau que ningú no ens pot prendre, una pau *desarmada i desarmant*.

Fa goig de veure el nou Papa celebrar amb un *sensus* litúrgic palès, digne i conscient. Sap cantar la litúrgia i ho fa amb goig i convicció. És remarcable la seva predicació, breu, substancial i mesurada. No sona a discurs, sinó a predicació viva.

Amb un temps tan inicial del pontificat, no ha fet cap referència explícita a la litúrgia, tot i així, no han passat desapercebudes les paraules adreçades als cristians orientals, en ocasió del seu Jubileu a Roma: "L'Orient cristià ens recorda el sentit del Misteri, i en les litúrgies de l'Orient es canta la bellesa de la salvació i se suscita l'estupor per la grandesa divina que abraça la petitesa humana." Davant del minimalisme litúrgic, d'una banda, o el funcionalisme pastoral, de l'altra, el papa Lleó demana una litúrgia que toqui l'ànima, que involucri el cos i l'esperit i ens introdueixi en el misteri del Crist vivent. Intueixo que *per elevació* farà que en el nivell litúrgic els extrems convergeixin en un punt comú i més elevat: el Misteri de Crist, celebrat en el temps de l'Església.

El pontificat del papa Lleó és ara una pàgina en blanc on s'escriuran fets i paraules que manifestaran com el Senyor acompanya el seu poble. ■

Pasqua del Malalt a Sant Josep de la Muntanya

Agustí Codinach

La missa va ser presidida per mossèn Bruno Bérchez.

SECRETARIAT DE PASTORAL DE LA SALUT DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

El Diumenge 25 de maig, VI de Pasqua, el Secretariat diocesà de Pastoral de la Salut de Barcelona ha celebrat, amb goig, la “Pasqua del Malalt”.

Es va acordar que la celebració fos al santuari de Sant Josep de la Muntanya, un dels llocs jubilaris de l'arxidiòcesi i per la proximitat de l'hospital de l'Esperança. L'Eucaristia va ser presidida per Mn. Bruno Bérchez, arxipreste de la zona de Gràcia, acompanyat de Mn. Rafael Cervera, DP. S'hi van aplegar més de dues-centes persones, representants de les diferents parròquies de la diòcesi i dels Agents de pastoral de la Salut que treballen als hospitals.

Mn. Juan Barrio Puente, capellà del santuari i referent pastoral de l'hospital de l'Esperança, va romandre al servei de les persones

que demanaven el sagrament de la Reconciliació.

Abans de l'inici de la missa, i en una breu al·locució, M. Montserrat Ribó, coordinadora de la pastoral de les parròquies, va fer una explicació de la importància de la celebració de la Pasqua en el marc de l'Any jubilar.

A continuació, la Coral del Col·legi de Metges de Barcelona i de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, sota la direcció de Sorkunde Olivares i amb Lluïsa Fortí al piano, va introduir el cant d'entrada: *L'Esperit del Senyor vindrà a vosaltres*. Els cants triats per la Coral ens van ajudar a participar activament en la celebració.

Mn. Bruno en l'homilia ens trans portà des de la intel·ligència artificial fins a l'Esperit Sant. Com creure i viure de l'acció de l'Esperit Sant en cada moment d'alegria o de dificultat... i com transmetre esperança a les persones del nostre entorn.

Les pregàries de la celebració varen ser preparades i llegides per membres de diferents parròquies de la diòcesi. Així com les ofrenes del pa, del vi, dels ciris i les flors. Amb un detall ben especial i de tradició al santuari: unes intencions personals escrites en uns paperets ofertes en una safata a Sant Josep de la Mun-

tanya que es beneeixen i més tard es cremen.

Al final de la celebració Mercedes Macias va llegir una pregària-testimoni d'acció de gràcies que reflectia la malaltia com una oportunitat de trobada amb el Senyor i un grau de confiança en Déu i de maduració en la fe.

Una celebració ben joiosa, de la qual cal donar gràcies a Déu i escampar el que hem viscut arreu.

Perquè si d'una cosa ens ha fet adonar el lema d'enguany —“Hem estat salvats, però només en esperança” (Rm 8,24)— amb més insistència, si es pot dir així, és que la malaltia, la limitació, qualsevol fragilitat... no prenen la dignitat a l'home sinó que li fan sorgir les preguntes últimes!

Per què? Cal considerar la persona malalta com a subjecte actiu, responsable de l'evangelització. D'aquí la importància dels laics en l'acompanyament en aquests moments per refer espais petits, refer proximitats, crear vincles d'esperança que ens ajuden a viure la importància de la parròquia en l'acompanyament i la recepció dels sagraments. Per això l'apòstol Pau ens diu que “l'esperança us ompli d'alegria” (Rm 12,12). ■

 Cartes

Suport a Miguel Montenegro

Ens dirigim als lectors del setmanari amb el cor a la mà, per sol·licitar el suport solidari envers una persona la vida de la qual ha estat profundament lliurada en la defensa dels Drets Humans. Es tracta de Miguel Montenegro, que va ser entrevistat per *Catalunya Cristiana* al n. 2300 de gener del 2023.

Miguel necessita amb urgència una pròtesi ortopèdica articulada de genoll i turmell. Ja que va haver de ser amputat per una infecció. El cost de la pròtesi és de 3.000 euros.

Miguel és l'actual director de la Comissió de Drets Humans del Salvador (CDHES), una organització fundada el 1978 a redós del compromís profètic de Monsenyor Romero. Volem demanar ajuda dels lectors de *Catalunya Cristiana* perquè li posin una pròtesi adient i que pugui fer una vida més autònoma. Demanem als lectors que en cas d'estar interessats en fer alguna aportació econòmica ens escriguin a barcelona@comitesromero.org.

Gràcies de cor per llegir aquestes línies.

COMITÈ ÒSCAR ROMERO

La importància de la lletra A

Primera lletra de l'abecedari. A d'Ascensió, A d'agraïment. En la nostra fe dirien que van plegades les dues paraules. Ascensió, perquè malgrat la tristesa dels Apòstols, perquè Jesús els deixava, es torna alegria, una altra A, per ells i per nosaltres, perquè anava al Pare.

Agraïment. Perquè sent Déu, va néixer com un altre, en el si de la Verge Maria, va créixer, va patir i morir perquè tots ens salvéssim. Sense cap necessitat, només per Amor, una altra A.

És el que sento cada any, en celebrar el dia de l'Ascensió, confiant que, quan torni, sigui misericordiós, no tingui en compte les faltes que hem fet, i anem tots junts cap al Cel.

JUAN J. RIBAS

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Còrdova: decàleg del nou bisbe

La diòcesi de Còrdova acaba d'estrenar nou bisbe, Jesús Fernández. Recollim en un decàleg, la seva primera homilia com a nou bisbe de Còrdova.

1. Temor i tremolor: "Amb temor i tremolor sento la crida del salmista, i m'encomano i us encomano a la Paraula de Déu."
2. Pelegrins: "Soms pelegrins de l'esperança, perquè una veu divina ens ha cridat a la vida natural, i també a participar de la vida divina."
3. Amics: "Jesús és el nostre amic i el nostre confident, i ens vol plenament feliços, donant-nos la clau: estimar complint els seus manaments."
4. Evangelitzar: "Viure i anunciar l'amor de Déu, la seva providència amorosa, l'esperança que s'alimenta de la fe en Ell."
5. Caminar junts: "Sant Pau destaca algunes virtuts de caminar junts: la humilitat, el servei als altres, la mansuetud, magnanimitat."
6. Acceptar i suportar: "L'al·teritat de l'altre sempre és un pes, però és necessària per a la simfonia de Déu."
7. Confiança: "La fe té una cara que és la confiança en Déu, però té una altra que es refereix al contingut de la revelació, la unitat, el creixement a través de la formació religiosa."
8. Treballar pel bé comú: "Formant un únic cos i impulsats pel mateix Esperit."
9. Servidor de tots: "Em comprometo a ser-ho tot per a tots."
10. Proclamar l'Evangeli: "No s'hi val a restar tancats entre les quatre parets del temple. L'anunci de l'Evangeli als que estan allunyats és la tasca principal de l'Església."

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

La Fundació OSAS, “expressió concreta de l’amor”

El cardenal Joan Josep Omella va beneir i inaugurar el nou Espai Francesc Torredadella

**CARME MUNTÉ
MARGALEF**
Barcelona

El 29 de maig, al migdia, el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, va beneir i inaugurar el nou Espai Francesc Torredadella de la Fundació OSAS, una entitat de l'Església de Barcelona que des de fa seixanta anys (1965-2025) ofereix un acompanyament integral a les persones amb discapacitat intel·lectual. Omella va destacar que “és una expressió concreta de l’amor” i “exemple del treball de l'Església per posar la persona al centre”.

Actualment la Fundació compta amb quatre serveis: Escola Gavina, Escola Sants Innocents, CDIAP Rella i Centre Ocupacional Cordada. Tot un projecte que permet abastar la integritat de la vida de les persones amb discapacitat, des del moment abans de la seva concepció i fins a la seva mort.

Però quan va néixer fa seixanta anys la realitat era molt diferent. De fet, en l'acte d'inauguració, l'actual president de la fundació, mossèn Manuel Pérez, va recordar

Agustí Codinach

Foto de família dels presents a la inauguració del nou espai, el 29 de maig, presidits pel cardenal Omella.

els inicis de l'entitat, que tenen un nom propi, el del pare de família i futur diaca Francesc Torrebaddella. "Tenia un fill amb discapacitat, el Marcel·lí, i sovint li preguntava al Senyor què podia fer per ell. Un dia passejant per Barcelona, una nena amb síndrome de Down li va agafar la mà. Va entendre aleshores que el Senyor li demanava lluitar per les persones amb discapacitat", va relatar mossèn Manuel Pérez, que el va definir com un "mestre d'amor", i això en una època en què aquestes persones estaven recloses a casa sense drets ni oportunitats.

Ara aquest pare de família i diaca, mort el 25 d'octubre passat, dona nom a les noves instal·lacions que acull el Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP) Rella: fins a dotze sales polivalentes per a infants de 0 a 6 anys i les seves famílies, ubicades al carrer Garcilaso, de Barcelona, al barri del Congrés, on l'entitat sempre ha estat inserida. Va ser a la parròquia de Sant Pius X on Torrebaddella va impulsar una primera aula per a infants amb discapacitat amb una educadora, llavor de la futura Escola Sants Innocents.

En l'acte d'inauguració hi havia representades totes les persones que fan possible la tasca d'aquesta fundació de l'Església de Barcelona —membres del patronat, equip directiu, professionals i famílies—, així com Marta Villanueva, regidora de l'Ajuntament de Barcelona, i Raúl Moreno, secretari general de Drets Socials i Inclusió de la Generalitat de Catalunya, que va reconèixer la necessitat de continuar invertint en la promoció de les persones amb discapacitat. Va esmentar que a Catalunya hi ha un total de 105 CDIAP que donen atenció a més de 52.000 infants, però que és una realitat que va a més.

El director de la Fundació OSAS, el diaca Quim Sabater, va destacar que les noves instal·lacions acaba-

des d'inaugurar han de permetre afrontar noves fites, i Núria Duena, directora tècnica, va posar en valor la millora que han suposat per a l'atenció dels infants i les seves famílies, tenint en compte a més tant l'increment de les necessitats com dels professionals. ■

**JOAN JOSEP
OMELLA**
"La Fundació OSAS
és exemple del
treball de l'Església
per posar la persona
al centre"

HK INVEST

**La primera immobiliària
amb valors cristians de
Catalunya**

PROMOCIÓ

Vengui el seu immoble amb nosaltres i li regalem l'IBI de tot l'any, el certificat energètic i la cèdula d'habitabilitat.

- **Compra i venda d'immobles (cases, pisos, locals)**
- **Administració de finques**
- **Lloguer de cases i pisos (estem especialitzats en lloguer per temporada)**
- **Comprem edificis (no importa l'estat en què estiguin)**

936 170 916
616 854 891
696 620 072

joan@hkinvest.es
marian@hkinvest.es

<https://hkinvest.es/>

Carrer d'Europa 8, Barcelona
(darrere d'El Corte Inglés - María Cristina)

La història de Catalunya a través de la mirada dels caputxins

Presentació del llibre "Quatre segles de vida caputxina a Catalunya, 1578-1968", de fra Valentí Serra de Manresa

Presentació del llibre a l'església de Pompeia.

CARME MUNTÉ MARGALEF

Barcelona

El santuari dels caputxins de Pompeia, a la Diagonal de Barcelona, va ser l'escenari, divendres 30 de maig, de la presentació del llibre *Quatre segles de vida caputxina a Catalunya, 1578-1968* (Edicions Morera). Un llibre escrit per l'historiador i arxiver dels caputxins, fra Valentí Serra de Manresa, que s'emmarca en el 125è aniversari de la restauració de la Província caputxina. El llibre engloba el període que va del 1578, quan els frares menors caputxins van arribar a Catalunya, fins al 1968, amb les noves constitucions renovades arran del Concili Vaticà II.

En la presentació van intervenir el ministre provincial, fra Jesús Romero; l'historiador fra José Àngel

Echeverría, i la catedràtica emèrita d'història María de los Ángeles Pérez Samper, que va destacar que "és un gran llibre ple d'humanitat i ple de Déu". També va dir que "ofereix perspectives noves de la guerra civil, en el sentit que ens ajuda a entendre millor la història general", i que la història dels caputxins a Catalunya és una història d'èxit. Pérez Samper també va lloar la capacitat sintètica de fra Valentí, perquè "sintetitzar quatre segles d'història no és gens fàcil". Com va remarcar el mateix autor, actualment una de les seves missions "és oferir al poble de Catalunya la seva història a través de la mirada dels caputxins", i va explicar que la petició d'escriure'l va ser un encàrrec rebut, fa anys, per l'aleshores provincial, fra Jacint Duran.

La presentació del llibre, que va aglutinar un bon nombre d'amics, coneguts i admiradors del seu carismàtic autor, va ser acompanyada per

l'exposició que porta el mateix títol del llibre i que permet resseguir la història dels caputxins a Catalunya amb textos breus i atractives imatges descriptives. És una exposició itinerant que es va poder visitar a Pompeia fins al dilluns de Pentecosta.

L'endemà de la presentació del llibre, el dissabte 31 de maig, la mateixa església de Pompeia va acollir la missa d'acció de gràcies pels 125 anys de la restauració de la Província Caputxina de Catalunya. ■

**MARÍA DE LOS
ÁNGELES PÉREZ
SAMPER**
"És un gran llibre
ple d'humanitat
i ple de Déu"

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El fenomen meteorològic de la “pluja d’estrelles”

Flickr / Igor Romero

Poder contemplar les “llàgrimes de sant Llorenç” és un espectacle admirable.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Potser alguna vegada ja heu gaudit d’aquest espectacle del cel. A la nit, observant el cel, es veu de cop una brillantor com si s’originés una estrella nova que tot seguit es desplaça pel cel fent una línia lluminosa que ben aviat s’extingeix, com si fos una gota no d’aigua sinó de llum. Si se’n veuen unes quantes es diu que hi ha hagut pluja d’estrelles, si bé la realitat és que no hi ha hagut ni pluja ni estrelles. El que ha passat és un fenomen de l’entorn del nostre planeta Terra. Les estrelles són a anys llum i no poden caure, és clar.

Ha ocorregut que la Terra, en el seu recorregut orbital entorn del Sol, s’ha trobat amb deixalles d’algun cometa, que són meteorits, o sigui pedretes o partícules, a voltes petites com grans de sorra, que en fregar amb la nostra atmosfera s’escalfen tant que es fan lluminoses durant un temps.

Hi ha cometes que han deixat rastres abundosos de la seva cua que es mantenen anys i més anys en un punt de l’òrbita terrestre. Per això hi ha pluges d’estrelles que es repeteixen cada any. Els astrònoms ja tenen catalogats molts d’aquests casos i n’han fet una llista llarga que tenen en compte en les seves observacions. I els han posat nom: el de la constel·lació d’estrelles que es troba més a prop del radiant (així s’anomena el punt d’on semblen procedir les lluminositats). Per exemple, s’anomena pluja de les lírides la que s’esdevingué aquest abril passat, per trobar-se a prop la constel·lació de la Lira. No va ser una pluja gaire intensa: començà el

16 d’abril i durà fins al 25. Apareixien les resplendors, de quinze a vint, cada hora. No semblava gaire una “pluja”, però era clarament aquest fenomen. Va ocórrer tal com era previst. Els punts lluminosos corrien a uns 45 km/s. I hi hem d’afegir que aquestes estrelles fugaces, anomenades actualment lírides, són conegudes des de fa uns 2.700 anys.

La “pluja” més important que hi ha prevista és la de l’agost: les anomenades “llàgrimes de sant Llorenç” i, científicament, perseids (la constel·lació de Perseu és a prop). Són conegudes també de fa molts anys. Començaran a brillar el 17 de juliol, arribaran al màxim apogeu el 12 d’agost i acabaran de percebre’s el 24 d’aquest mateix mes. Si sou de vacances en un lloc que pugueu tenir una nit sense la contaminació lumínica de la ciutat, fosc i nítid, veureu un espectacle ben admirable. En aquesta “pluja” les partícules lluminoses es mouen a 58 km/s. Desitjo que ho pugueu contemplar! ■

GENT DE CASA

Joan Ferrando Roig

Agustí Codinach

L'any 1941, mossèn Joan Ferrando va publicar un llibre sobre la basílica barcelonina de la Mare de Déu de la Mercè.

**JOAN
PALLARÈS-PERSONAT**
Historiador

Mossèn Joan Ferrando Roig va néixer a l'Arboç del Penedès el 1908 i, a part de prevere, va ser un home estudiós, dedicat a la docència i a la història, amb un nombre important de monografies locals i d'estudis sobre aspectes de la religió o de l'art religiós, que encara avui són de consulta obligada.

El 1919 ingressà al Seminari Conciliar de Barcelona. Va ser ordenat sacerdot el 1933 i va obtenir la llicenciatura en Teologia l'any següent. L'esclat de la guerra civil el va obligar a marxar a Itàlia, i es va llicenciar el 1938 a l'Institut Pontifici d'Arqueologia Cristiana de Roma.

De retorn al país el 1940, van aparèixer les seves obres *Normas eclesiásticas sobre el arte clásico* i *Normas eclesiásticas sobre arte sagrado. El templo y el altar. Mobiliario*. En aquells moments de reconstrucció d'esglésies destruïdes durant la guerra, Ferrando defensava una arquitectura moderna, que superés els antics estils arquitectònics i l'historicisme, adaptant-se als temps presents, cosa que va defensar en publicacions posteriors, com *Construcción y renovación de templos*, del 1963.

Aquesta darrera publicació va sorgir arran del congrés que va organitzar amb els arquitectes d'avantguarda del moment, reunits en l'anomenat Grup R, amb gent de prestigi com Coderch, De Moragas, Sostres, Bohigas, Martorell... amb el títol "Converses sobre l'art religiós".

Del 1940 és la seva monografia sobre el santuari de l'Hort i, l'any

següent, de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, a Barcelona, o del santuari del Vinyet, a Sitges. També van ser importants els diversos manuals sobre imatgeria i iconografia, i diferents anuals sobre construccions que va publicar al llarg de la seva vida.

Professor de religió i assessor de nombroses construccions i restauracions, reconegut també fora de les nostres fronteres, va ser capellà de les religioses mercedàries entre el 1945 i el 1947, i professor de religió al Col·legi alemany, ensems de pertànyer a la Comissió diocesana de litúrgia. Passà nombroses temporades d'estudi a l'estranger.

Mossèn Joan Ferrando va deixar una extensa bibliografia i s'anticipà uns quants anys a les reformes del Concili Vaticà II pel que fa a la renovació de l'art sacre. Va morir a Barcelona el 15 de març del 1980. ■

ARXIMANDRITA ZACHARIAS ZACHAROU

L'home ocult del cor (1Pe 3,4)

Editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2025, 225 pàg.

Aquest llibre presenta una sèrie de conferències centrades en el lloc del cor en la vida espiritual del cristià. L'arximandrita Zacharias pertany al monestir de Sant Joan Baptista, a Essex, on serveix com a pare espiritual.

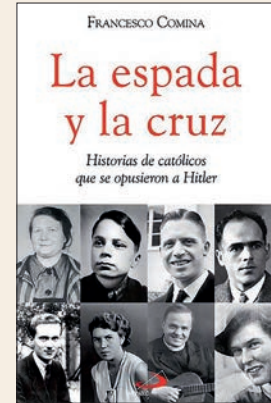

GIORGIO DELL'ARTI

León XIV. El primer Papa estadounidense y agustino

Editorial Mensajero, 2025, 144 pàg.

Aquesta biografia del papa Lleó ens explica el viatge humà i espiritual de Robert Prevost. Es tracta d'un dels primers relats biogràfics publicats a Espanya sobre Lleó XIV. L'autor ens ofereix un relat ple de detalls inèdits.

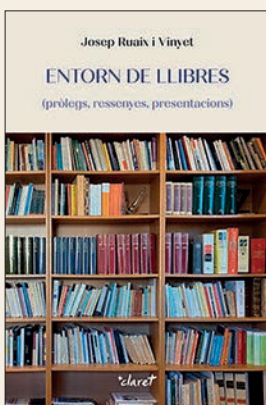

FRANCESCO COMINA

La espada y la cruz

Editorial San Pablo, 2025, 204 pàg.

El periodista i escriptor Francesco Comina, implicat en la no-violència i la defensa dels drets humans, ens apropa històries de catòlics que es van oposar a Hitler i que van tenir el valor de rebutjar l'adhesió al Tercer Reich.

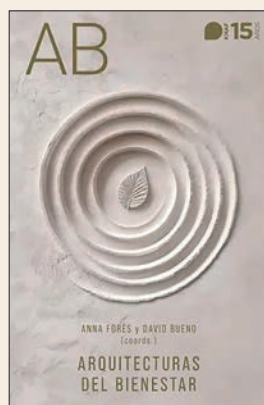

JOSEP RUAIX I VINYET

Entorn de llibres

Editorial Claret, 2025, 299 pàg.

En aquesta obra trobem un recull de pròlegs, ressenyes i presentacions de llibres des del 1968 fins al primer trimestre del 2025. Així, es facilita la consulta per conèixer i recordar experiències en les quals ha intervingut l'autor.

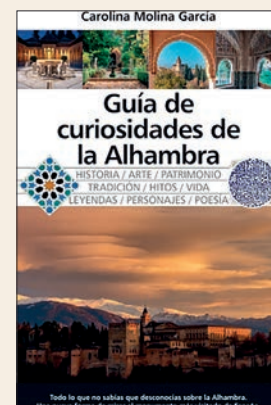

ANNA FORÉS I DAVID BUENO

Arquitecturas del bienestar

Editorial Edelvives, 2025, 144 pàg.

Aquest llibre recull aspectes clau com la gestió del temps, la qualitat de l'entorn i la creació d'aules que impulsin la creativitat, la interacció i l'aprenentatge profund en una educació amb propòsit, autenticitat i sentit vital.

CAROLINA MOLINA

Guía de curiosidades de la Alhambra

Editorial Almuzara, 2025, 256 pàg.

Si voleu gaudir de l'Alhambra d'una manera divertida i concisa, aquesta és la vostra guia per comprendre aquest patrimoni en tota la seva dimensió cultural, artística i literària a través de curiositats molt ben documentades.

CRÍTICA DE CINEMA

Les armes de la bondat

MONTSE CLAVERAS

Doctora en Història de l'Art i
professora de Religió

Del best-seller homònim (1985) de Dominique Lapierre, Roland Joffé n'adapta el film on mostra la vida dels més pobres a l'Índia. Persones que viuen amb moltes malalties i pocs medicaments, amb poca aigua i encara menys salubritat, i tot plegat causa una gran mortalitat.

En perdre un pacient, un metge nord-americà decideix anar-se'n a trobar-se ell mateix i trobar la pau perduda. treure la frase d'aquí. Un home amb la família a qui prenen les terres viatja com a pària. Una tossuda infermera. Aquestes tres persones, protagonitzades respectivament per Patrick Swayze, Pauline Collins i Om Puri, es troben, involuntàriament, en una de les zones més pobres de la ciutat de Calcuta, l'anomenada "Ciutat de l'Alegria".

Al metge i a la infermera els tocarà donar una espurna d'esperança a totes aquestes persones que viuen oprimides, treballant inhumana-

ment, sota l'explotació d'un cacic, capaç d'esclavitzar la societat.

La pel·lícula ens ofereix, malgrat la seva cruesa, uns bonics missatges.

L'amor, la fraternitat i el lliurament als altres són la millor cura per a la indiferència davant dels drames humans. És el compromís cap als oprimits i en contra de les injustícies.

Preferència per l'ajuda, per treballar plegats i intentar resoldre els problemes i lluitar pels ideals, enfront de l'egoisme que només mira per un mateix.

Història plena d'esperança (molt adequada en aquest Jubileu 2025) on se cerca allò positiu de les desventures del món.

Malgrat la pobresa, es veu l'alegria al rostre de les persones.

Tot viscut només amb les armes de la bondat, de la veritat, de la fraternitat. Cal, doncs, com deia el Sant Pare Francesc, arribar a compromisos sense les armes que només serveixen per portar violència.

AMB BON HUMOR

"LA CIUDAD DE LA ALEGRÍA" (City of Joy)

DIRECCIÓ: Roland Joffé

GUIÓ: Mark Medoff

REPARTIMENT: Patrick Swayze,
Pauline Collins, Om Puri, Shabana
Azmi, Art Malik, Avesha Dharker,
entre d'altres

MÚSICA: Ennio Morricone

Regne Unit 1992

134 min

CRÍTICA LITERÀRIA

Creus monumentals al bisbat de Girona

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

Els Quaderns de la Revista de Girona són un referent de la historiografia catalana, tant en temàtica, com en cronologia i territori. El volum 217 està dedicat a inventariar les principals creus de

JOSEP NARCÍS PUJOL I ANTONI CRUANYES

Creus de terme
Diputació de Girona-“la Caixa”,
2022, 96 pàg.

pedra que existiren al bisbat gironí des del segle XI fins a l'actualitat, amb un gran acompanyament gràfic d'imatges antigues i modernes. L'estructura del llibre és cronològica.

En primer lloc, es mostren els antecedents del culte als camins, sobretot en les interseccions, la veneració a les pedres en les cultures grega i romana, etc. La major part de les creus són termeneres, però també n'hi ha de commemoratives i de la Santa Missió, les darreres del segle XX. No sempre s'alçaven de forma aïllada, sinó que en trobem d'adossades a les façanes o laterals dels edificis. Sobre el material, a banda de la pedra, n'hi ha de ferro i fusta, a més de les d'orfebreria, generalment processionals. La seva destrucció és inherent a les guerres, tant la de Napoleó com la darrera civil, amb la fúria iconoclasta, que va fer desaparèixer per sempre un gran patrimoni artístic.

Les creus obrades en el segle XIV són a Espolla i Pineda de Mar; les de la centúria següent a Olot, Castelló d'Empúries, Figueres, Amer i Tossa de Mar; les del XVI a Colomers, Pontós, Sant Mori, Bordils, Flaçà, Foixà, Palamós, Castell d'Aro, Sant Feliu de Guíxols, Pals i Viladesens. Precisament, l'impacte de la Contrareforma va implicar l'art com a ajuda a la pregària i la recerca a Déu. Del mil sis-cents daten les creus de Cabanes, Cervià de Ter, Torroella de Montgrí i Vilademuls; del segle de les llums (XVIII) disposem de les creus d'Esponellà, Girona i Jafre. En el mil vuit-cents cal destacar el modernisme, que imitava el gòtic (Canet i Lloret de Mar). Hom repassa també la seva representació en pintures i dibuixos de Joaquim Vayreda, Santiago Rusiñol i Joan Soler. Aquestes compilacions i estudis els inicià Josep Gudiol en les primeres dècades del mil nou-cents i les continuà Albert Bastardes el 1983 (*Les creus al vent*).

Una obra recomanable, que es llegeix fàcilment i ens fa sentir orgullosos del nostre patrimoni. ■

UN NOU LLINDAR

Amb Déu, comunió d'amor

Déu, “donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor” (Rm 5,5). Aquesta és la bona i la gran notícia de la comunió en l'amor entre el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, amor que ens ha estat comunicat i del qual participem. Hem d'agrair que Déu s'hagi fet conèixer, un Déu que es caracteritza per la seva iniciativa en l'amor i per poder experimentar nosaltres el goig de ser estimats per ell. Podem dir amb certesa: hem conegut l'amor que Déu ens té! El seu amor és font de comunió entre nosaltres.

Per això, el projecte d'amor de Déu manifestat en Jesús sobre la humanitat arribarà al seu acompliment. Serà així perquè és totalment obra seva. El nostre esforç ha d'orientar-se envers la consecució d'un món de relacions humanes imperades per l'amor, una societat en la qual la convivència sigui el resultat d'un treball solidari a favor dels més necessitats, unes famílies en les quals l'amor, la confiança, la comprensió i el perdó són el clima diari de bon enteniment i font de felicitat. Siguem “imatge” del Déu amor perquè el món cregui.

Donem gràcies a Déu, perquè la nostra vida sigui un signe viu del seu amor, un reclam de confiança i una paraula d'esperança, ja que “l'esperança no pot defraudar ningú” (Rm 5,5).

Facem que la presència de Déu sigui un alè que s'estén per tot l'univers, un impuls d'amor, de llum i de pau sobre la terra.

Animats per aquest alè, se'ns empeny a viure una comunió amb els altres i som duts a fer realitat l'esperança d'una pau en la família humana, fent que aquesta pau i aquesta esperança resplendixin entorn nostre! Fem-ho tot en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, comunió d'amor també en nosaltres!

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**

Marcos Aceituno, Pilarín Bayés, Montse Claveras, Ángeles Conde, Juanjo Fernández, Bernat Folcrà, Daniel Gil, Antonio Gil, Josep Maria Grau, Ignasi Miranda, Josep Miró i Ardèvol, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Montse de Paz, Pepe Pedregosa, Quique, Maria José Rubio, Valentí Serra, Rafael Serra, Sebastià Taltavull

Redacció, administració, publicitat i promoció:C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-
cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon
industrial El Cementiri. Tel. 938 788
403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT
FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79
ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per Les opinions expressades pels nos-
tres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari

Agenda

Barcelona**MONESTIR DE SANT PERE DE LES
PUEL·LES**El **dimecres 18 de juny**, a les 20.00,
dansa contemplativa amb taquilla
inversa (c/ Dolors Monserdà, 31 -
Barcelona).**ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ**El **dimecres 18 de juny**, a les 19.00,
concert del cor de l'escola Kew Green
a favor de la Fundació Manos Provi-
dentes; el **divendres 20**, a les 20.00,
concert d'estiu de Societat Civil Ca-
talana amb la coral del Centre Cultu-
ral Sant Àngel a favor de la Fundació
Mirada de Esperanza (c/ Consell de
Cent, 293 - Barcelona).**LLEÓ XIV**El **dijous 19 de juny**, a les 19.00, la
Societat Econòmica Barcelonesa
d'Amics del País organitza la tro-
bada *La transcendència del lideratge. El
nou Pontífex i el repte del lideratge in-
ternacional* amb Míriam Díez, Àngel
Castiñeira i Francesc Torralba. Pre-
senta i modera Miquel Roca i Junyent
al Palau Macaya de Barcelona (www.
amicsdelpais.com).**CORPUS CHRISTI**El **diumenge 22 de juny**, a les 18.00,
missa solemne al Pla de la Seu de
Barcelona, presidida pel cardenal
Joan Josep Omella, i processó amb
el Santíssim pels carrers de la ciutat.**ESCOLANS**Del **dilluns 14 de juliol al divendres
18**, a Can Rigol (Begues), Convivèn-
cies d'Escolans organitzades pel
Grup Samuel del Seminari conciliar
de Barcelona, per a nois de 10 a 17
anys. Més informació a Instagram:
@grupsamuel_seminaribarcelona.**Girona****FORMACIÓ**El **dissabte 21 de juny**, a les 10.30,
formació permanent de laics i laiques
que dirigeixen celebracions de la Pa-
raula a l'església parroquial de Beuda
sobre *Habitar el silenci litúrgic*.**Lleida****MONTSERRAT**Del **dijous 10 de juliol al dimecres
16** la Confraria de la Mare de Déude Montserrat de Lleida ofereix di-
ferents propostes de peregrinació a
Montserrat. Més informació: tel. 616
321 656 (Rosita).**Sant Feliu de Llobregat**
FORMACIÓ I DIÀLEG El **dilluns 16 de juny**, a les 21.00, ses-
sió sobre *Com viure la fe a la tercera edat*
amb Enric d'Ossó a la sala Mn. Joan
Vinyeta de Vilafranca del Penedès.**Solsona****SANTUARI DEL MIRACLE**El **cap de setmana del 27 al 29 de
juny**, aula de literatura i meditació
sobre *Un passeig pel jardí secret de Fran-
cesc Hodgson* amb Helena Bertran i Al-
ba Romanyà (tel. 973 291 699).**Tarragona****GAUDÍ**El **diumenge 15 de juny**, a les 12.30,
missa en acció de gràcies pel vene-
rable Antoni Gaudí, presidida per
Mons. Joan Planellas, a l'església
parroquial de Sant Jaume Apòstol
de Riudoms.**Terrassa****TAIZÉ**El **divendres 20 de juny**, a les 20.45,
pregària a l'estil de Taizé al monestir
de Sant Cugat del Vallès.**Vic****DIACONAT**El **diumenge 15 de juny**, a les 17.00, el
bisbe Romà Casanova ordena diaques
Camilo Camargo i Mario Pallares a
l'església del Seminari.**COVA DE MANRESA**El **cap de setmana del 27 al 29 de
juny**, dansa contemplativa amb M.
Victoria Hernández (tel. 938 720
422).**PREGUEM PER LES INTENCIONS
DEL PAPA**Perquè trobem consolació en la rela-
ció personal amb Jesús i aprenuem
del seu Cor la compassió pel món

“La Bíblia és el llibre més sinodal de la història”

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Aquest curs ha estat molt especial per a Escola d'Animació Bíblica (EAB), que celebra el 20è aniversari. Va sorgir quan diferents animadors bíblics que coordinaven diferents grups es van adonar que aquell esforç en comú es podia convertir en un servei. Vint anys després, EAB continua el seu camí reflexionant sobre com ha de ser aquest servei. En parlem amb un dels fundadors i coordinador d'EAB, Quique Fernández, també col·laborador de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel. Trobareu l'entrevista sencera a la nostra web.

Què entenem per “animació bíblica”?

La idea és que la Bíblia ha d'animar tota la pastoral. L'animació bíblica es fa amb uns agents que són animadors bíblics, biblistes o no, que es preparen perquè la Bíblia susciti preguntes a les persones que busquen respostes avui i aquí. L'animació bíblica no és exegesi, però se serveix del gran treball dels exegetes.

Quins són els objectius d'EAB?

L'escola va néixer per afavorir grups bíblics, de lectura compartida, que ajudessin que a les seves comunitats la Paraula de Déu fos l'animadora d'aquelles comunitats. Un segon objectiu és oferir un servei el més complet possible a aquests grups, a aquests animadors bíblics i a tota la diòcesi.

Quines activitats fa?

Fonamentalment, treballem a través dels grups. Vam començar amb set i ara hem arribat aquest curs a 50. Poden ser mensuals, quinzenals, setmanals... grups que treballen un llibre bíblic durant el curs; que fan *lectio* de l'Evangelí del diumenge, o un curs monogràfic transversal sobre un tema. Juntament amb aquests grups, hi ha tota una sèrie d'activitats complementàries. El primer que es va fundar va ser l'escola d'animadors bíblics. Aquesta escola és l'element de cohesió d'EAB, perquè els grups són autònoms, però busquem que hi hagi una cohesió en la proposta que fem. Des de fa molts anys, tenim les jornades bíbliques que proposem a Barcelona, a Madrid, a Sevilla, a València, a Getafe, i cada Quaresma oferim exercicis bíblics espirituals. També tenim diferents actes bíblics, especialment presentacions de llibres de caràcter bíblic, d'es-

QUIQUE FERNÁNDEZ

Fundador i coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

piritualitat bíblica, que normalment es fan a les llibreries Paulines o de San Pablo.

És complicat portar la Paraula al món d'avui?

Moltes persones no tenen temps per a la Bíblia, perquè no és una prioritat. Cal trobar maneres d'arribar a aquestes persones. Quan desapareixen els obstacles (“estic molt ocupat”, “no m'interessa”), de sobte tenen temps per preguntar-se cap a on vaig, per què hi ha certes situacions a la meua vida, a la dels meus fills, al món... Si la Bíblia es presenta com una brúixola, com un llibre que el que fa és que Déu mitjançant ell es fa paraula per respondre'ns, llavors sí que suscita interès. I la veritat és que no pas poc.

La Bíblia presenta més preguntes que respostes?

La Bíblia planteja preguntes, però és que molts cops la resposta ja és en la mateixa pregunta. La Bíblia és el llibre més sinodal de la història. La sinodalitat és l'escolta de l'escolta. Es tracta que tots escoltem l'Esperit Sant i que tots nosaltres, després, escoltem el que l'Esperit Sant ens ha dit. Per això la lectura compartida. Si l'Església, segons el papa Francesc, ha de ser l'hospital de campanya, la Bíblia n'és la millor farmaciola.

Fundació "la Caixa"

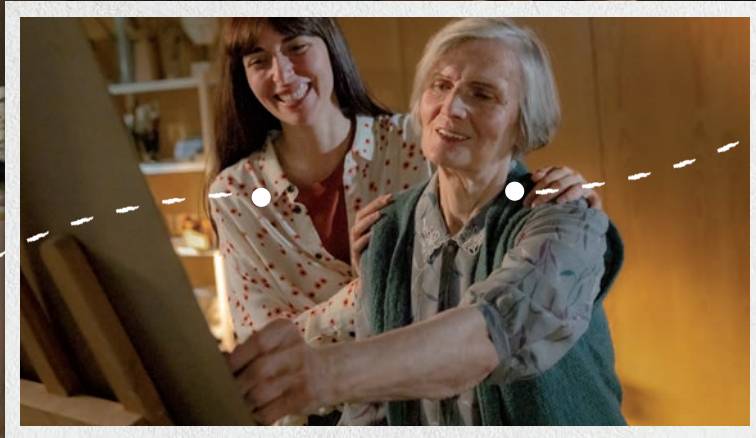
Si una persona surt d'un punt A per un camí difícil i una altra surt d'un punt B per un camí més còmode, es trobaran?

A casa nostra, milions de persones grans viuen en situació de soledat. La Rosa i la Maria es van trobar gràcies al programa de Gent Gran, que treballa per millorar el benestar de més de 533.000 persones grans en situació de soledat cada any. Perquè nosaltres no creiem en les coincidències, creiem en les oportunitats.

Només és progrés si progressem tots

A

Rosa, participant del programa de Gent Gran

B

Maria, treballadora social